

DARBININKAS

Vol. LXXX, Nr. 23
Birželis - June 9, 1995 Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207 Kaina \$1.00

LIETUVOJE ir apie LIETUVĄ

-- Ikalintas žurnalistas Saulius Stoma birželio 2 d. paskelbė bado akciją, siekdamas atkreipti dėmesį į "absurdišką, žmogaus teises pažeidžiančią būklę". Buvęs "Lietuvos aid'o" vyriausiasis redaktorius S. Stoma, kuris kaltinamas pasisavinęs laikraščio pinigų, nuo gegužės 5 d. laikomas Lukiškių kalėjime Vilniuje. Savo pareiškime S. Stoma teigia, kad tardymo izoliatoriuje yra laikomas "be įtikinamo teisinio paaiškinimo", todėl nuo birželio 5 dienos pradeda badauti. Pareiškimas adresuotas prezidentui, premjerui, Seimui, generaliniam prokurorui, teisingumo ir vidaus reikalų ministrams, Žmogaus teisių gynimo asociacijai, tarptautinei organizacijai "Amnesty International" ir informacijos priemonėms. Savo vyrą kalėjime aplankiusi S. Stomos žmona "Respublikai" sakė, kad jis laikomas 9 kvadratinė metrų kameroje, kurioje vienu metu būna 7-8 tardomieji. Pasak Dianos Stomienės, jos vyrui neleidžiama susitikti su advokatu ir labai ribojami susitikimai su šeima.

-- **Daugiau kaip 2** valandas birželio 1 d. Prezidentas Algirdas Brazauskas bendravo su apskričių valdytojais. Vertindamas prieš pusę metų paskirtus pareigūnus, šalies vadovas sakė, kad susidaro išpūdis, jog apskričių valdytojai jaučia atsakomybę ir problemas svarsto kvalifikuotai. Apžvelgdamas su apskričių valdytojais aptartas problemas, Prezidentas nurodė savivaldybių ir apskričių funkcijų atskyrimą.

-- **Vilniaus apygardos** prokuratūros pareigūnas šios savaitės pradžioje išvyko į Diuseldorfą aplausti vokiečių policijos su laikyta "Vilniaus brigados" nari Igorį Tiomkiną. Lietuvoje I. Tiomkinas kaltinamas gaujos organizavimu bei dalyvavimu joje, turto prievartavimu ir bendrininkavimu nužudant dienraščio "Respublika" žurnalistą.

-- **Naujuoju Kauno meru** birželio 1 d. išrinktas prof. Vladas Katkevičius. Lygiai savaitę Kauno miestas buvo be mero. Atsistatydinus R. Tumosai, šias pareigas "tempė" vicemerė Vaidevutė Margevičienė. Kaip kvietimą santarvei ir darbui buvo pasiūlyta vienintelė kandidatūra į mero postą - Vladas Katkevičius. Kaip ir tikėtasi, tolerantiskumu pasižymintis naujasis Kauno savivaldybės meras išrinktas didele balsų persvara. Iš 37 posėdyje dalyvavusių miesto savivaldybės tarybos narių 34 balsavo už V. Katkevičių.

-- **Lietuvos kariai** ruošiasi ir laukia parlamentarų pritarimo bendroms pratyboms su danais, lenkais ir amerikiečiais. Ministrų kabinetas praėjusią savaitę pritarė krašto apsaugos ministro siūlymui Lietuvos teritorijoje surengti rugpjūčio 2-26 dienomis bendras Lietuvos ir JAV kariuomenių būrių pratybas, per kurias bus rengiamasi Jungtinių Tautų taikos palaikymo operacijoms. Neseniai vyriausybė pritarė panašiam siūlymui birželio 10-12 dienomis surengti bendras Lietuvos, Lenkijos ir Danijos kariuomenių būrių pratybas. Pratybos su lenkais birželį ir su amerikiečiais rugpjūtį vyks Ruklos bazėje Jonavos rajone.

Apie pilnutinės demokratijos galimybes Lietuvoje

Povilas Žumbakis

"Pilnutinė demokratija" yra idealas, kurio kai kurie kraštai intensyviai siekia, bet kurio neįmanoma pilnai įgyvendinti. Tai yra tobula tikslas, dažnai nesuprantamas, nes daug kam atrodo, kad demokratija jau pasiekiamą tuomet, kai valdžia yra renkama rinkimų keliu.

Jeigu būtų galima apibrėžti demokratiją kaip laisvų žmonių gyvenimo sistemą laisvės atsakomybės ribose, tai pilnoji demokratija turi užtikrinti tam tikras laisves. Iš atsakingos laisvės kyla atsakomybė, piliečių pagarba kaimynui, įstatymui.

Krašte, pasiekusiame pilną demokratiją, žmogus turi garantuotas teises (teisę į tikėjimą, kalbą, judėjimą, nuosavybę, politinę veiklą, bendradarbiavimą ir panašiai), kylančias ne iš valdžios, net ne iš tautos, o iš žmogaus prigimties - iš Dievo.

Tauta turi teisę apsispręsti, kaip ji bus valdoma - su sąlyga, kad pagrindinės žmogaus teisės nebūna pažeistos. Tautos, tai yra žmonių, sudarančių tautą, sprendimas iškelia sąlygas tiems, kuriems jie patiki tvarkyti bendrus jų reikalus. Suverenitetas gali kilti tik iš tautos, ne iš valdžios, ne iš kokio intelektualinio, karališko, biurokratinio ar kokio kito elito. Per savo laisvai išrinktus atstovus tauta pateikia sąlygas valdžios pareigūnams, kaip valdyti kraštą.

Modernių demokratijų kraštuose tokia tautos valios išraiška yra pateikiama konstitucijos forma. Iš numatytos konstitucijos procedūros kyla įstatymai, kurių tikslas turi būti tik tautos gerovė ir žmogaus teisių garantas.

Pagrindinė valdžios pareiga yra visos tautos ir kiekvieno pavienio gyventojų apsauga ir krašto teritorijos gynimas. Tokia apsauga yra reikalinga dėl užsienio ir vidinio pavojaus.

Pavojai iš užsienio yra suprantami aiškiausiai. Ypač daug pavojų gresia mažutei Lietuvai, kurios beveik visi kaimynai yra karinė jėga galingesni už ją ir jau ne vieną kartą užgrobė jos teritoriją. Visa istorija liudija apie praėjusius pavojus, kurių, be abejo, galima laukti ir ateityje. Valdžios pareiga yra rūpintis ir užtikrinti gyventojų saugumą nuo minėtų pavojų.

Pavojai, kylantys iš vidaus, yra taip pat svarbūs, tik ne taip aiškiai matomi ir suprantami. Valdžia privalo apsaugoti žmones nuo fizinio pavojaus (užpuolimų, plėšikavimų ir t. t.) ir nuo žmogaus teisių pažeidimų.

Kitų esminių pareigų valdžia neturi, nebent piliečiai aiškiai suteikia valdžiai tas pareigas - tiesiogiai įsako, kad vykdyti. Čia gali būti įskaitoma visa kita valdžios veikla sociologinėje, labdaros ir kultūrinėje veikloje.

Šių dienų Lietuva, pastatyta ant socialistinių pamatų konstitucinės teisės, suteikė valdžiai ypa-

tingai daug teisių ir galios. Manychiau, kad tai buvo klaida, kurią lietuviai kada nors atitaisys. Žinoma mums, gyvenantiems užsienyje, yra lengva kritikuoti. Daug sunkiau būtų padaryti tai patiems, o dar sunkiau - parodyti savo pavyzdžiu, kaip reikia kurti demokratinę valstybę.

Praėjus penkeriems Nepriklausomybės (bet ne laisvės metams, nes dar ilgą laiką po Nepriklausomybės atgavimo sovietinė kariuomenė buvo užėmusi kraštą) ir trejiems buvusių komunistų valdymo metams, galima klausiti, ar Lietuvoje yra pradėti statyti pilnutinės demokratijos pamatai?

Šį klausimą galima aiškiausiai svarstyti, analizuojant šių dienų valdžios atsivėlimą ir pagrindines žmogaus teises ir atkreipiant dėmesį į dabartinės Lietuvos gyventojų sąlygas.

Ar dabartinė valdžia gerbia tautos suverenitetą?

Jau turime užtenkamai medžiagos apie derybų su Rusija rezultatus ir net pastarosios šalies veiksmus, kad galėtume teigti, jog dabartinė krašto valdžia neatlieka, apsauginės tautos pareigos (paskutiniai rusų pavyzdžiai, provokuojantys mūsų, pažeidami oro erdvę, gal aiškiausiai parodo Maskvos įsitikinimą, kad dabartinė valdžia yra pasyvi, neefektinga ir nepasiryžusi ginti krašto interesus).

Vidaus reikaluose nėra geriau. Jeigu prezidentas, nesiskaitydamas su tautos patvirtinta Konstitucija, gali pakeisti Aukščiausio Teismo teisėjus, leisti Vyriausiajam teisėjui turėti du dar-

Šv. Petro ir Povilo bažnyčia Šiauliuose.

Viktoro Kapočiaus nuotrauka

bus, tai ne tik prieštarauja Konstitucijai, bet ir yra Aukščiausio Teismo įžeidimas. Taip atrodo, jog Vyriausiojo teisėjo darbas yra toks nereikšmingas, kad jis gali turėti kitas pareigas, netgi kitame krašte!

Prezidentas, nesiskaitydamas su Konstitucija, atleidžia iš pareigų Vyriausiąjį prokurorą, įstatydamas į jo vietą patikimesnį žmogų ir net nekrepia dėmesio į jokių protestus. Naujos prokuratūros sąstatas sudaromas ne pagal talentą ar nuopelnus, o pagal giminystės ryšius. Į visą tai prezidentas, kurio partija turi visą valdžią savo rankose, žiūri pro pirštus ir, turime pripažinti, jog tai daroma su jo sutikimu.

Nesiskaitydamas su Konstitucija, prezidentas pažeidžia tautos suverenitetą! O juk suverenitetas yra pagrindinė tautos nuosavybė, kiekvieno piliečio teisė. Nesilaikant Konstitucijos, valdžia skriaudžia tautą ir nusikalsta žmogaus teisėms.

Kuomet ši valdžia pasikviečia svetimtaučius tikrinti Lietuvos teisingumo darbo, kritikuoti, komentuoti ir, faktiškai, prižiūrėti jo vykdymą, yra pažeidžiama ne tik tų teisingumo institucijų ir žmonių, nukentėjančių dėl to, teisės, bet yra nesiskaityta su tautos suverenitetu!

Ar valdžia gerbia žmogaus teises? Ką ji skriaudžia?

Kitos žmogaus teisės irgi yra pažeidžiamos daugiau, negu gerbiamos.

Viena iš pagrindinių teisių yra teisė į nuosavybę, kurios valdžia šios teisės negerbia. Pažeidimų būdu yra daug. Partiečiams vaizduotės skriausti žmones netrūksta. Štai tik pora pavyzdžių:

Valdžia nesugeba apsaugoti gyventojų. Nenori kovoti prieš nusikalstamumą ir netgi aktyviai dalyvauja kriminalinių elementų veikloje ekonominėje srityje. Nėra paslaptis Lietuvoje - ir ne tik ne paslaptis, bet viešas faktas - verslininkai pirmiausia turi susimokėti kriminalinėms gaujoms, o tik tada rūpintis apie nomenklatūros biurokratų papirkimą. Kitaip negalima pradėti verslo. Jeigu yra buvę išimčių, tai neteko girdėti!

Kai verslininkė viešai pasisako, kad ji mielai moka mokesčius mafijai už "apsaugą", o valdžia į tokius viešus teigimus nekrepia dėmesio, tai gali reikšti tik vieną iš dviejų galimybių: valdžia leidžia kriminaliniam elementui plėsti kraštą, nes pati yra susijusi su juo, arba ji yra visai

neefektinga, negali atlikti pagrindinės savo užduoties - apsaugoti gyventojų nuo vidaus priešų, taip skriausdama gyventojų teisę į nuosavybę.

Gal dar skaudesnė, bet lygiai vieša ir visiems aiški valdžios veikla, atspindinti likusį krašto turto plėšimą, pervedant valdžios kontroliuojamą turtą į partiečių rankas. Tai yra daroma visokiais būdais. Tai prasidėjo dar prieš Nepriklausomybę, kai aukštieji komunistų vadai ir KGB struktūros pamatė, kad laikai jau keičiasi, ateina nauja gadynė. Tuomet jie tapo kapitalistais! Tai pasiekė ne savo sąžiningu darbu, o iš tautos išdo, iš partijos turtų.

Kai turtas yra dalinamas partiečių giminėms, draugams ir patiems valdžios žmonėms, tai yra tiesioginis tautos apipilėjimas, nusikalstamas prieš kiekvieną gyventoją, pagrindines žmogaus teises į nuosavybę pažeidimas. Kadangi komunistai buvo visą turtą konfiskavę iš žmonių, tai tas valdžios turtas, kurį partiečiai įvairiais būdais šiandien dalinasi, yra tautos - pavienių jos žmonių nuosavybė.

Kitos teisės pažeidžiamos sistematiškai. Ministrui pirmininkui užkliuvo Lietuvos Bažnyčia, kultas. Bažnyčios nuosavybė - liaudies (nebent giminės turi pretenzijų į kai kuriuos vienuolynų pastatus!). Kai valdžios žmonės dalinasi turta, gyventojų norai ir teisės neegzistuoja. Jeigu kiti piliečiai reikalauja atgauti sovietų susavintą turtą, tuomet jau kitas reikalas.

Spaudos varžymas, teisė į privatų susirašinėjimą, kalbą, raštą ir eilė kitų pagrindinių teisių yra mindomos senųjų partiečių - pagal senas, įprastas tradicijas.

Aiškiai matyti, jog partiečiai net negalvoja atstatyti demokratijos Lietuvoje. Tai neįmanoma padaryti pažeidžiant visas pagrindines žmogaus teises. Tad kalbėti apie pilnutinės demokratijos atstatymą su dabartine valdžia yra nerealu.

Atrodo, kad vienintelis partiečių tikslas yra kiek galima daugiau prisiplėšti iš krašto išdo, iš užsienio skolų, sudaryti prekybos mazgų tinklą ir užsitikrinti ateitį sau bei savo vaikams. O kad neprarasti to brangaus turto, reikia kiek galima daugiau išvežti į užsienį. Ar ne todėl yra tokios populiarios kelionės į Maltos salą? Kas ten taip traukia, jeigu ne saugūs pinigų plovimai? Įmonių viršūnės mėgsta ke-

(nukelta į 2 psl.)

Vilniuje, Lukiškių aikštėje, toje vietoje, kur bus pastatytas paminklas nežinomam partizanui, pašventintas paminklinis akmuo.

Viktoro Kapočiaus nuotrauka

Opozicija ragina Prezidentą susirūpinti saugumo tarnybos neveiklumu

Vienuolika Seimo narių - socialdemokratai A. Sakalas ir R. Dagys, centristas R. Ozolas, krikdemai K. Kryževičius ir P. Katilius, tautininkas L. Milčius, demokratas S. Pečeliūnas, politikalinys B. Gajauskas, konservatoriai A. Kubilius ir A. Stasiškis bei A. Endriukaitis - pasiuntė Prezidentui viešą laišką dėl to, kad Lietuvoje nekludoma veikti užsienio specialiųjų tarnybų struktūroms. Laiške sakoma:

"Visuomenės informavimo priemonės skelbia apie buvusios Sovietų Sąjungos - dabar Rusijos - KGB, SSKP bei kriminalinių sluoksnių susivienijimą į organizuotą nusikalstamą struktūrą veikiančią tarptautiniu mastu. Šios struktūros siekia ne tik užvaldyti

nekilnojama nuosavybę, bet ir daryti įtaką politinės valdžios ir teisėsaugos institucijoms. Jos veikia ne tik NVS, bet skverbiasi ir į Baltijos valstybes. Vakarų šalys susirūpinusios tuo, kad Rusija plečia savo slaptųjų tarnybų veiklą.

Lietuvos spauda yra paskelbusi nemažai faktų apie nusikalstamą priedangos firmų ir asmenų veiklą, apie KGB darbuotojų ar jų šeimų narių Lietuvoje įkurtas firmas, viešbučius ir kitas struktūras. Tačiau jų kapitalo kilmė ir veikla ne tik nebuvo specialiai tiriamos, bet net nebuvo reikalaujama jokių paaiškinimų. Lietuvos saugumo tarnyba, užuot atskleidusi nusikalstamas veikas prieš valstybę, užsiima jai

visai nebūdingais darbais. Krašto apsaugos ministerijos imuniteto tarnyba faktiškai nedirba. Bėlieka spėlioti, kodėl asmenims, kurių lojalumas Lietuvos Respublikai negali nekelti abejonių, leidžiama dirbti svarbiose valstybės institucijose, prieti prie svarbios valstybinės informacijos. Bylos dėl išaiškėjusių veikų prieš valstybę paprastai numarinamos. Vilkinamas sovietinio genocido vykdytojų teisminis persekiojimas.

Valstybės institucijų neveiklumas niekuo nepateisinamas, o pareigūnų pasyvumas, nepareigingumas arba delsimas vykdyti teisingumą jau panašus į tyčinį. Su tuo toliau taikstytis negalima, nes kyla grėsmė, kad slapto-

sios tarnybos per priedangos struktūras ar kitokiais būdais gali perimti Lietuvos politinių procesų kontrolę.

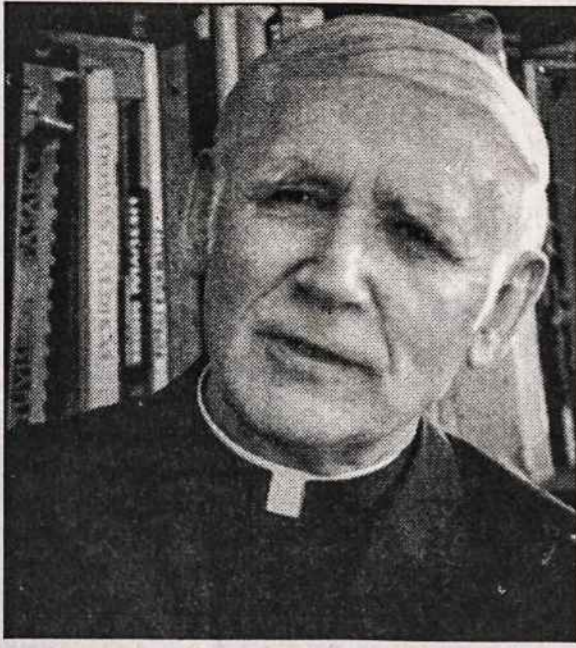
Šiuo laišku norime atkreipti Jūsų, pone Respublikos Prezidentė, dėmesį į minėtus reiškinius ir aplinkybes, silpninančius Lietuvos Respublikos nepriklausomy-

bę ir jos saugumą.

Mes kviečiame Jus, pone Prezidentė, Jūsų vadovaujamą Valstybės Gynimo Tarybą susirūpinti Lietuvos saugumo būkle ir pradėti šalinti veiksnius, keliančius rimtą pavojų, kad Lietuva bus pajungta svetimoms jėgoms ir įtakoms".

LA

Telšiai - Vilnius - New Yorkas

Prof. Antanas Rubšys

Vytauto Maželio nuotrauka

Po gero pusmečio gavau oficialų paaiškinimą, kad knyga yra nelegali, nes religinė. Nenuostabu, kad mažai kas pažįsta Šv. Rašto esmę ir dvasią.

Jau kelintą kartą esate Lietuvoje, susiduriate su aukštųjų mokyklų dėstytojais ir studentais. Kokie bruožai ir savybės labiausiai jums krinta į akis? Kas būtų netoleruotina Vakarų pasaulyje?

Dievo alkis ir klausimai: "Kuo tikėti,

Tvoros sudulėja, tiltai veda plačiau, toliau... Ar nereikėtų išmokyti mylėti ir gerbti save - savitą kalbą, kultūrą, papročius - ir, mylint bei gerbiant savitumą, atrasti savo vietą istorijoje - staklėse, kuriomis audžia Dievas - Kūrėjas? Ateitis, tiesa, nežinoma, bet pažadėta. Ateitis prasideda dabar.

Apsisaugoti nuo vakarietiško liberalizmo masinės kultūros bangos ir nuo sektantiškų religinių judėjimų, tveriant aplink save tvoras, vargu ar įmanoma. Juk "pasiūlos ir paklausos" dėsnis vyrauja ne tik ekonomikoje, bet ir kultūriname gyvenime. Žemė yra tapusi "globaliniu kaimu". Esame tarsi "nualintas lopelis" kultūriniame Žemės gyvenime. Šiuolaikinis liberalizmas bei sektantiški religiniai judėjimai mato paklausą - kultūrinį ir religinį alkį - mūsų laisvėjančioje šalyje. Užtat ir veržiasi su pasiūla, norėdami angažuoti savo tikslams ne tik prasmės ir laimės ieškanti jaunima, bet ir kultūrinio bei religinio nerimo apimtus suaugusius asmenis. Atrodo, kad daug kam žolė anapus tvoros yra žalesnė! Mūsų šimtmečio lūžiai ir perversai sukūrė mums net tris šventas vietas: išniekintą tėviškę, kančia persudytą "Sibirą" ir ilgesiu alsuojančias išvietintųjų saleles. Šios šventos vietos sąlygoje ir tebesąlygoja mūsų būtį ir

Lietuvoje leidžiamas savaitraštis "Dienovidis" 1995 m. gegužės 12 d. Nr. 19 išspausdino straipsnį - pokalbį su prel. prof. Antanu Rubšiu, ką tik grįžusiu į New Yorką po mokslinės ekskursijos Telšių ir Vilniaus kunigų seminarijose. Čia perspausdiname tą straipsnį "Staklės, kuriomis audžia Kūrėjas".

-o-

"Dienovidis". Profesoriau, daugelį savo gyvenimo metų jūs paskyrėte Šv. Rašto studijoms, vertimui į lietuvių kalbą, taip pat kelionėms po istorines Jėzaus ir apaštalu buvimas vietas. Ką labiausiai jus išskirtumėt tose kelionėse ir tose studijose Dievo ir žmogaus santykio pažinimo prasme?

Prof. Antanas Rubšys. Keliate klausimą, kuris verčia susimąstyti. Leiskite man į jį glaustai atsakyti ir trumpai paaiškinti savo atsakymą. Šv. Rašto studijos, jo vertimas ir gimtąją kalbą ir kelionės po istorines mūsų tikėjimo vietas prašneka Dievo alkio bei tūkstantmetė žmonių viltimi įprasminanti gyvenimą ir rasti laimę. Tai nenuostabu. Juk istorinės Šv. Rašto vietos - artimieji Rytai - yra trejeto žymiųjų Žemės religijų lopšys. Čia gyvena ir Mozė, ir Jėzus su apaštalais, ir Mahometas. Tad būdinga pastoti, kad čia kadaise Dievas prašneka ir nūdien prašneka žmogų likimo klausimais, meta jam iššūkį kurti istoriją ir nebūti įvykių auka. Taigi betarpiškai suvoki, kad Kūrėjo rūpinimasis žmogumi, tempiamu ant laiko kurpalio istorijoje, yra amžinas.

Lietuvą ir pasaulį krečia socialinės ir dvasinės krizės. Kodėl taip mažai žmonių moderniajame pasaulyje, norinčių ir gebančių suvokti Šventojo Rašto esmę ir gyventi pagal jo dvasią?

Nyku, kai mėnulis užstoja saulę. Saulei užtemus, gamtoje darosi ir tamsu, ir neramu. Nyku, kad žmogus išžūlia užstoja Dievą. Mūsų šimtmetis patyrė skaudų Dievo užtemimą - žmogaus išžūlumą Dievo sąskaita. Apšviertos amžius, pasak kurio gamta ir žmogus yra visko mastas, įvedė į aklagatvį. Buvo optimistiškai tikimasi, kad proto gerbimas yra aušra eros, kurioje nebebus vietos praeities tamsuoliskumui, nes proto išvalgos duos visai žmogaus veiklai - religinei, politinei, ekonominei, meninei - turinį. Betgi istorija yra staklės, kuriomis audžia Kūrėjas. Užtat nūdien jaučiame, kad esame socialinėje ir dvasinėje krizėje. Tautinis rasizmas ir ateistinis imperalizmas buvo susikūrę sau naują dievą vardu Patogumas, kaimynų sąskaita. Nenuostabu, kad tapome gobšumo aukomis, bijome vieni kitų, praradome net gėdos jausmą. Šv. Raštas - Knyga, teigianti, kad Kūrėjas yra visko mastas, o žmogus yra mylimas Dievo kūrinys, buvo tapusi pavojinga ir draudžiama knyga. Tai pats patyriau. Siunčiau Šv. Rašto knygą į Lietuvą. Jai nepasiekus adresato, dariau paiešką.

kuo remtis gyvenime? Kur rasti drašos ir vilties duobėtame gyvenimo kelyje? Juk tiek daug gobšumo, baimių, grubaus elgesio ir politiniame, ir ekonominiame, ir visuomeniniame gyvenime! Gėriuosi veržliu studentų optimizmu, pomėgiu savarankiškai mąstyti ir būti nuoširdiems. Būdamas tarp jų, jaučiuosi visai namie. Man atrodo, kad mūsų aukštųjų mokyklų dėstytojų ir studentų laikysena maža ku skiriasi nuo JAV kolegų. Atvirybė tiesai ir ryžtas galynėtis su pasirinktų studijų problemomis mane stebina. Apgailėstauju skurdžią dėstytojų ir studentų ekonominę būklę bei studijoms reikalingų priemonių ir knygų trūkumą.

Ar matote didelį skirtumą tarp homo sovieticus ir homo americanus? Ar jums nekelia nerimo vakarietiško liberalizmo banga, atūžianti į Lietuvą per masinę kultūrą ir sektantiškus religinius judėjimus?

Iš šalies žiūrint atrodo, kad homo sovieticus tikėjosi ir pasitenkino ką nors gaudamas ar pasiimdamas iš partijos - valstybės ir turėjo pūsti į tą pačią dūdą. Tuo tarpu homo americanus turi pats svajoti ir planuoti, kaip pragyventi, kaip sukurti gerovę sau ir šeimai. Be to, homo americanus nėra tylus, - į tą pačią dūdą nepučia. "Atvira visuomenė" - demokratija - yra triukšminga vieta. Leidžiama reikštis žodžiu bei raštu ir savo rasės, ir savo tautybės, ir savo partijos labui. Tarkim, lietuvis ar lietuvė, būdami homo americanus, gali ne tik rūpintis savo gimtojo krašto bėdomis, bet ir daryti demaršus, kad JAV valdžia atkreiptų į jas savo dėmesį.

Pasaulis - ir didelis, ir mažas. Lietuva yra mažutis "lopelis" žemėje prie Baltijos. Gyventojų skaičiumi esame tik milijonų lašelis milijardų kibire. Žmonija neišvengiamai šliaužia lyg ledynas iš "lopelių" į daugiaspalvę visumą. Tai kelia ir nerimą, ir angažuoja ateičiai. Išliksime, jeigu norėsime ir būsime kūrybingi. Ką turėtume daryti: apsitverti tvoromis ar statyti tiltus?

Apie pilnutinės demokratijos galimybes Lietuvoje

(atkelta iš 1 psl.)

liones ir į Londoną. Tik ten, atrodo, jie vyksta oficialiai - "mokyti anglų kalbos". Kai iš Londono sugrįžta viršininkai, juos pasitinka brangių automobilių kortežas, pristatantis juos į ištaikinius butus. Ju algos ir privilegijos iš tiesų pasakiškos, atsižvelgiant į bendrą Lietuvos gyvenimo lygį - net ir pagal tarptautinį lygį. O jų firmos neša tik nuostolius, bet, žinoma, draugai, superkantys lėktuvus prezidentui ir patardami didžiuosius valdžios žmones apie užsienio investicijas yra patenkinti.

Kyla klausimas, ar išvijus dabartinius partiečius iš valdžios, demokratinės partijos sugebės atstatyti demokratiją?

Atsakymas toli gražu nėra aiškus.

Jie paveldės nualintą kraštą. Tuščią išdą. Bilijoną ar daugiau dolerių skolos kitoms valstybėms. Nomenklaturą, nepasikeitusią nuo anų "gerų laikų". Teisinė sistema, išpuvusi iš pačių pagrindų. Ekonomiką, kabančią ant plauko. Šimtus tūkstančių bedarbių. Išpūstą litą. Ir, žinoma, išplautą kapitalą, dingusį į užsienį, kartu, manyčiau, su kai kuriais dabartiniais vadovais.

Galvojant optimistiškai, reikia

buitį. Pervartų ir lūžių metu buvome vieningi, nes jautėme pareigą išlikti dori žmonės ir garbingi lietuviai tautos labui. Nūnai stengiamės pabrėžti tai, kas mus skirsto ir dalija, nesirūpindami nualinta tautos ir Bažnyčios gyvasčia. O paklausa didelė. Užtenka praeiti gegužės saulei pašildžius Gedimino prospektu, ir matai knygomis apkrautus stalus su šeiminingais, jaukiais informuojančiais, apdovanojančiais, žadančiais... Paklauskis jiems netrūksta. Jie siūlo... - prašneka ypač jaunųjų prasmės ir laimės alkį. Taip, toji atūžianti banga verčia susimąstyti. Kodėl žolė šiaurės tvoros - mūsų pusėje - tokia nyki, kad tiek daug kultūrinio šlamšto ir sektantiškų judėjimų darosi tokie patrauklūs? Staklės, kuriomis esame audžiami, tikėjimo gijas duoda Kūrėjas, o mes esame ataudai, turintys protą ir širdį. Nenuostabu, jog matome, kad yra dalykų, kurių neturėtų būti, ir pykstame. Kita vertus, ar turime drašos puoselėti tai, ko nėra, bet kas turėtų būti? Juk pyktis ir drašos gimdė viltį ir Tėvynėje, ir Sibire, ir išeivijoje ne taip seniai pervartų bei lūžių sraute. Pavasaris gimtajame krašte yra gajus, bet ir reiklus. Daigai gali augti tik pamažėlėje, tarsi primindami, kad vaisiai renkami tik ilgainiui. Esame ataudai Kūrėjo staklėse. Senoji ataudų karta pavargusi, patenkinta gyventi tuo, kas buvo prarasta, o naujoji ataudų karta ieško to, kas dar turi būti, alksta

to, ką žada jaunystė. Ar mūsų tikėjimo kraitis nepajėgia prašnekti tos jaunosios kartos alkio? Religija kai kam buvo ir yra našta, bet net šiuolaikinis iškraipytas religinių judėjimų entuziazmas liudija, kad religija yra nepaprasta jėga. Religinio alkio paklausa yra reiklė. Norėtuosi teigti, jog Apvaizdos lėmimu svarbu mūsų visuomenei giliau pažinti savo tikėjimo kraity ir pajusti, kad Kūrėjo staklių gijos yra Jėzus Kristus - "tas pats vakar ir šiandien", - kurio mirties ir nuodėmės Pergalė švenčiame velykiniu laikotarpiu. Jis - Jėzus Kristus - buvo ir yra "kelias, tiesa ir gyvenimas" visuose lūžiuose ir

pervartose. Ar pažįstame savo tikėjimo kraity? Norint jį pamilti, reikia jį pažinti, nes neįmanoma mylėti to, kas nepažįstama. Giliau pažindami savo tikėjimo dovaną, pajėgsime suprasti - kritiškai vertinti - pasiūla, kurią atneša masinė kultūra ir sektantiški religiniai judėjimai. Neuztenka tą atūžiančią bangą pasmerkti, reikia ją apspręsti savo tikėjimo šviesoje.

Kas jums teikia vilties Tėvynėje ir pasaulyje?

Dievo alkis žmogaus širdyje ir tikėjimas, kad istorija yra staklės, kuriomis audžia Kūrėjas. Tikėjimas duoda vilčiai turinį.

GALCHUS & GORDON, advokatai, patarnauja sekančiuose teisiniuose reikaluose: nelaimingi atsitikimai, nekilnojamas turtas, imigracija, DWI and all criminal. Virš 20 metų patirtis. Parūpinamas lietuvių k. vertėjas. Konsultacija nemokamai. Galchus & Gordon, 39-07 Bell Blvd., Bayside, NY 11361. Tel.: 718 229-2629.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose reikaluose. Advokatas kalba ir lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. Tel. 203 651-0261.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P-way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidojimas. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios kopyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoje vietoje - OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Tel. 847-2323 (namų tel. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. - 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.

LIETUVIŲ KULTŪRINĖ RADIJO PROGRAMA "AUŠRA". WINC-FM 90.5, Worcester, MA. Sekmadieniais 8-9 val. vakaro, Eduardas Meilus, Jr., 70 Curtis St., Auburn, MA 01501. Tel. 508 753-7232

LAISVĖS ŽIBURIO radijas girdimas sekmadieniais 9 val. ryto iš KDM stoties 1380 AM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, NY 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428-4552. Fax 718 423-3979.

Lietuvos Krikščionišką DEMOKRATIJA ir jos spaudą paremkime dabar: pinigais, Unitrust, testamentais.

-Tax Exempt #36-2927289-

per:
Pope Leo XIII Literary Fund, Inc.
9050 Troy Avenue
Evergreen Park, IL, 60642

Fax/Tel. 708-636-9562 Klauskite informacijų

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI Į VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

kasolino MEMORIALS

66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE, QUEENS N.Y. 11379

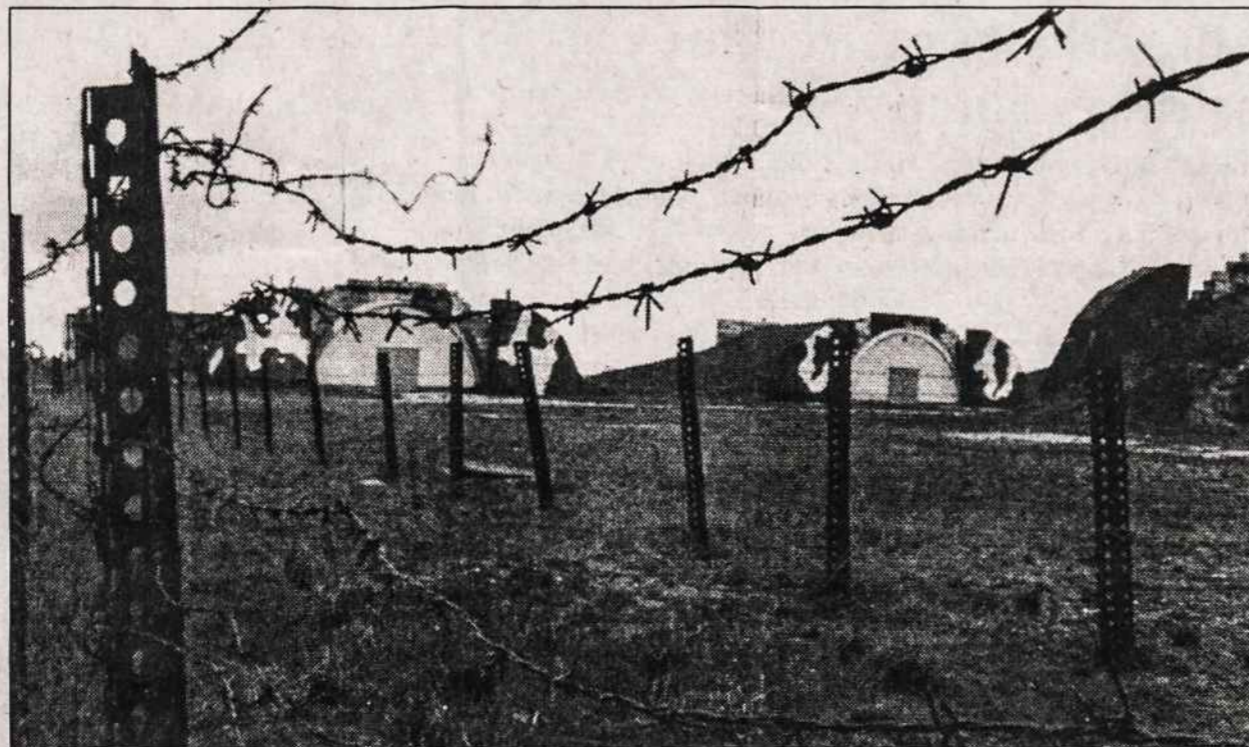
PHONES (718) 326-1282; 326-3150

- TAI MŪSU VIENINTĖ VIETA -

- GAUSI PARODŲ SALE -

+

KVEČAS JONAS
1933+1976

Buvusį Zoknių karinį aerouostą rekonstruos "Philips" kompanija. Pagrindinė Šiaulių mero viltis išsikvoti Šiauliams nepriklausomos ekonominės zonos statusą.

Viktora Kapočiaus nuotrauka

VYTIS KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

- LĒKTUVAI
 - LAIVAI (CRUISES)
 - TRAUKINIAI (AMTRAK)
 - AUTOBUSAI
 - NUOMOJAMOS MAŠINOS
 - VIEŠBUČIAI
 - IDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
- GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ**
- MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELĖMIS JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA
- VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE**
40-24 235 Street, DOUGLSTON, N. Y. 11363
TEL.: 718 423 - 6161, 1 - 800 - 77 - VYTIS
FAX 718 423 - 3979

DARBININKASThe Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637Second Class postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year \$30.00. Single copy \$1.00.
Published Weekly except 2nd and 3rd week in JulyPOSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguoją REDAKCINĖ KOMISIJA —
E-mail: 71712.107@compuserve.com**Mintys šių metų birželį...**

Kai pavasario žaluma nudažo Lietuvos laukus, miškus ir sodus, ir paskutinės audros praužia pro besikeliančius daigus ir žydinčius sodus, Lietuvon ateina birželis - pirmasis vasaros mėnuo.

Ne vien žalia spalva Lietuvoje nudažytas šis mėnuo: raudona - komunistinio maro ir raudona - Lietuvos žmonių kraujo. Išnyko tą mėnesį Lietuvos trispalvė, tiksliau sakant, ji buvo priglausta prie lietuviškų širdžių ilgiems dešimtmečiams. Nesimantė jos šalia, tačiau ji buvo taip arti. Su šiom spalvomis ir tikėjimu grįžti iš nežinios, žmonės vyko tolimon šiaurėn.

Ne savo noru, kaip buvę okupantai ir jų draugai norėtų šiandien įrodyti, bet komunistų su šautuvais prikelti naktį iš lovų. Žmonių "nusikaltimas" - meilė Lietuvai, lietuviškam žodžiui, kultūrai. Bausmė - tėvynės atėmimas ir badas, šaltis, nepakeliamas darbas. "Nusikaltėliai", "liaudies priešai" - kūdikiai, seneliai, motinos, sesės, paaukliai, - didžiulė dalis Lietuvos žmonių.

Sunku surasti šiandien Lietuvoje šeimą, nepaliestą šio baisaus nusikaltimo prieš žmonių. Sunku ir pripažinti, kad ne vien tik okupantai savo rankomis jį vykdė prieš Lietuvos žmones. Lietuviškieji sribai, kaip juos pavadino žmonės, yra verti rusiškosios šios žodžio prasmės - naikintojai. Tai jų pagalbos dėka okupantas spėjo greitai išgauti sąrašus vietinių žmonių, kuriuos buvo "tikslinga gabenti" Sibiran. Birželis tapo kruvinuoju ne tik nuo sovietinio okupanto, be ir nuo jo lietuviškojo pakaliko darbų. Dar nenuteistas nei vienas sribas, kuris šiandien tyliai, ramiai gyvena nepriklausomoje Lietuvoje ir neretai gauna didesnę už savo aukų pensiją.

Visi bandymai įrodyti, kad tai, kas įvyko 1941-ųjų birželį buvo Lietuvos žmonių genocidas, buvo bergėdi. Pasirodo, pagal dabartinę Lietuvos teisėtvarokos supratimą, buvo tik pavieniai nusikaltimai, apie genocidą kalbėti negalima. Gal tada galima prabilti apie dvasinį Lietuvos tautos genocidą - kasdienę baimę? Likusieji Lietuvoje žmonės dar ilgus metus bijojo prabilti, rašyti ir netgi mąstyti apie nepriklausomą tėvynę, laisvę. Pusę šimto kasdieninio teroro metų...

Birželis nudažytas gedulo - juoda spalva. Kryžiai palinkę Sibiro platybėse dar šaukiasi nebūti užmirštais. Kelios ekspedicijos jau pargabeno kai kurių tremtinių palaikus. Šaukiasi nebūti užmirštais ir gyvi išlikę lietuvių tremtiniai - tebegyveną Sibire ir grįžę Lietuvon. Šiandien jie nenori pilių, jie nori truputį šilumos, dėmesio. Jie pavargę nuo šalčio - nuo ledinių biurokratų žvilgsnių. Dauguma tremtinių turi praeiti kančių kelius, kad atgautų Lietuvos pilietybę. Daugelis, sugrižę tėvynėn, vis dar tampa benamiais, o kiti, jau savo noru, pasuka atgal - į Sibirą, kur, jie sako, turi namus...

Uždekime žvakutę ši birželį - saulės ir vilties spalvų. Tegul ji dega atminimo vardan. Lietuvos žmonės negali pamiršti to, kas įvyko 1941-ųjų birželį. Ir šiemet daug gėlių guls ant bėgių, kuriais išardėję vagonai į Rytus. Padėsime gėlių ir ant kelio mažame Lietuvos kaimelyje. Tai šiuo keliu išvyko sunkvežimiai, pilnas kaimo žmonių. Padėsime gėlių ir prie sribų buvusių lindynių. Kiek čia nekaltu krauju, aimanų būta, kiek gyvenimų sužlugdyta. Birželis... Papūkime kartu, kad iš prisiminimų sutelktume jėgų ateičiai...

Vilniuje atgimsta pranciškonų vienuolynas

Gegužės mėnesio gale, prieš Šeštines, iš Lietuvos grįžo pranciškonų provincijolas Tėv. Placidus Barius, OFM, ten praleidęs tris savaites. Jis lankėsi Vilniuje, Kaune, Kretingoje, iš kur parvežė daug žinių, apie tai, kaip sekasi pranciškonams atgauti savo nuosavybes ir kokios problemos iškyla atgavus tuos išpūdingus ir kartu gana apverktinos būklės architektūros paminklus. Tarp atgautų nuosavybių, toks Vilniaus senamiesčio gotikos ir renesanso laikotarpio šedevras, kaip Bernardinų bažnyčia ir vienuolynas pradėti kurti XV a. antroje pusėje, galutinai susiformavę XVI a.

Bernardinų bažnyčia - seniausias ir pats didžiausias šio ansamblio vienetas. Tai gotikinė halinė su trimis gynybinio charakterio bokštais ir šaudymo angomis pastogėje bažnyčia, kurioje ypač išsiskiria iš pietryčių pusės prigludęs 37 m. aukščio bokštas - varpinė, pasipuošęs žaismingu fasoninių plytų mezginiu, būdingu gotiškajam stiliui.

Bažnyčios viduje - nuostabių įvairiomis drožtomis figūromis papuošti altoriai ir antkapiniai paminklai. Šalia prisišlijęs XVI a. pradžios vienuolynas, kurio sienose yra išlikę XVI a. freskų, vis tebelaukiančių kruopščiai restauratorių rankų. Visas vienuolyno kompleksas priklausė sovietmečiu Dailės institutui ir jo patalpos buvo pritaikytos meno kūriniais laikyti, menininkams

dirbti. Tačiau naujieji savininkai tikisi, kad visi vienuolyno pastatai bus grąžinti ir naudojami pagal paskirtį. Šiuo metu pilnai tėra grąžinta tik zakristija, kurioje jau sekmadieniais vyksta pamaldos, o šiokiadieniais ji tampa restauratorių ir tvarkytojų pasitarimų vieta.

Atstačius Lietuvos nepriklausomybę ir pripažinus savininkų teisę į turtą, pastatai nors ir per didelius vargus grąžinami teisėtiems šeimininkams - pranciškonams, kuriems iškyla nauji rūpesčiai ir didžiulė atsakomybė - atnaujinti, vietom net atkuriant, prižiūrėti ir tinkamai panaudoti Lietuvą puošiantį turtą. Tam aišku neužtenka vien savininkų pastangų, o reikalinga ir valstybės atitinkamų struktūrų parama ir finansavimas. Teigiama poslinkiai ta kryptimi jau vyksta, ką parodo ir Lietuvos kariuomenės pasipirtis - jauni kareivėliai, atliekantys įvairiausių valymo, statybinių medžiagų gabavimo ir panašius "juodus" darbus. Jau profesionalai restauruoja ir freskas, didįjį bažnyčios altorių. Taigi darbai vyksta, ir per metus padaryta daugiau, nei per ankstesnį dešimtmetį.

Numatoma, kad kruopštūs restauravimo darbai užtruks dar ne vieną dešimtmetį ir prie dabartinių tempų. Nauji reikalavimai iškelia ir naujas problemas, tokias kaip šildymo sistemos įvedimas, naujų vargonų, padedant meistrams iš Austrijos, pastaty-

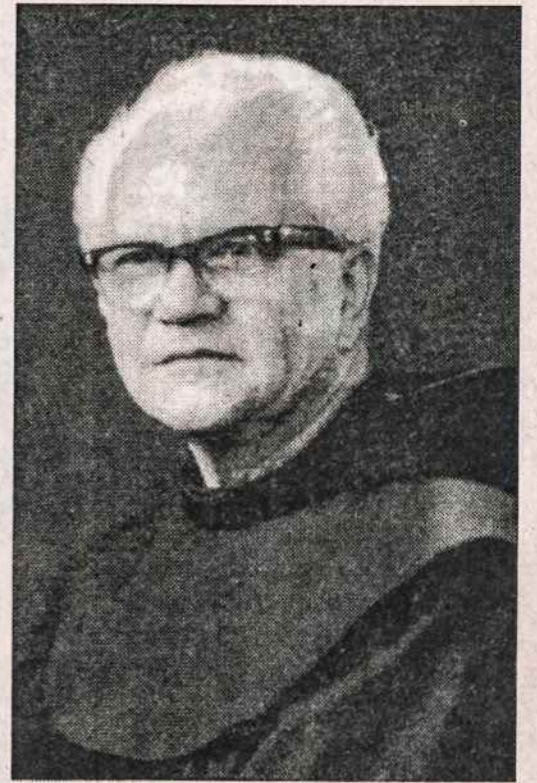
mas.

Rūpesčių naujesiems savininkams begalės: pradedant, iš kur gauti tinkamus statybinius pastolius ir netingniaujančius darbininkus, baigiant, geros kokybės dažų paieška.

Žymėtina, kad visas bažnyčios ir vienuolyno kompleksas dar tebėra sovietmečio Dailės akademijos jurisdikcijoje, taip vad. "balanse". Maždaug prieš metus valdžia sutiko pranciškonams perleisti Bernardinų bažnyčios restauravimą. Vadovaujant T. Benediktui Sigitui Jurčui, OFM darbai sparčiai eina pirmyn, ką pastebėjo ir gegužės mėn. pradžioje apsilankęs Lietuvos prezidentas A.

Brazauskas. Pilnas restauravimas truks daugelį metų. Pz., vien tik freskų restauravimas, kurių bažnyčioje yra 350 kvadratinųjų metrų, jų iš po tinko atidengimas, kelių sluoksnių dažų nuėmimas, sienose mūrų grybo apvaldymas ir kt. pareikalauja aukštos kokybės specialistų keletos metų kruopštaus darbo. Iki šiol pranciškonams grąžinta tik bažnyčios zakristija, kuri provizorinai atremontuota jau tarnauja religiniams poreikiams.

Bažnyčios ir šventoriaus tvarkymo ir švarinimo darbuose daug talkina savanoriai studentai, pasauliečiai tretininkai ir šiaip asmenys. Iki šiol išvežta daugiau negu 150 sunkvežimių šiukšlių. Teko nugirsti, kad ne-

Tėv. Placidus Barius, lietuvių pranciškonų provincijolas

užilgo tvarkymo darbuose talkinti iš Ispanijos atvyks 80 Barcelonos universiteto studentų. Daug ir labai nuoširdžiai talkina ir Lietuvos kariuomenės daliniai.

Suprantama restauravimo darbai pareikalauja didelių išlaidų, nes bus reikalinga įvesti šildymą, sudėti naujas grindis, atnaujinti altorius, atremontuoti vargonus, freskoms atkurti įsigyti kokybiškų dažų ir t. t. Visa bus mėginama atkurti ir atstatyti į originalią būklę. Bet kai kur, atrodo, bus susidurta su nenugalimais sunkumais, pvz., teigiama, kad Bernardinų bažnyčios fasado meniniam apipavidalinimui buvo panaudota net trisdešimt trijų profilių plytų, kurios, deja, buvo gamintos prieš kelis šimtus metų.

Pranciškonai į Bernardinų bažnyčios ir vienuolyno komplekso restauravimą žiūri labai rimtai. Žinovams jis yra nepakartojamas architektūros, tapybos, medžio skulptūros ir istorinės praeities paminklas. Gi pranciškonams jis yra jų lopšys Lietuvoje ir jų lietuvių tautos švietimo ir kultūrinimo centras. Įžvalgūs asmenys pripažįsta kad to komplekso dabartinė būklė ir priklausomybė yra apgailėtinas anų apgailėtinų aplinkybių rezultatas, kurį nedelsiant reikėtų atitaisyti. Malonu pastebėti, kad tos rūšies geranoriškiems veiksmams durų niekas nėra uždaręs.

Dabar veikia pagal paskirtį, tačiau nepriklausanti šiuo metu tėvams pranciškonams, Lietuvos (nukelta į 5 psl.)

Tėv. Benediktas Jurčys, OFM, (kairėje gale stalo) rytais aptaria dienos darbus su Lietuvos kareiviais, kurie talkina Bernardinų bažnyčios remontuose, sukraudami ir išveždami statybos laužą. Pasitarimai vyksta atremontuotoje zakristijoje, kur sekmadieniais jau aukojamos mišios.

KARUSELĖJE

Vytautė Žilinskaitė

17

Koresp. Ar kibernetinės mašinos galės rašyti feljetonus?
Aš. Galės. Bet tuo pačiu jos pasirašys mirties nuosprendį kibernetikai.

Koresp. Jau gerokai tamstą nuvarginau...
Aš. Taip, jūs gana įkyri.

Koresp. Paskutinis klausimas: jūsų ateities planai?
Aš. II grupės invalidumo pensija.

Koresp. (atsainiai užversdama bloknotą). Ačiū. Tiesą sakant, nieko geresnio iš jūsų nesitikėjau.

Aš. Pirmą kartą girdžiu, kad iš satyrų dar kažko tikimasi! Viso gero!

Savyje

Baugu man susitikti su savo giminaičiais poetais. Vos pamatau kurį, tuoj ir taikau į tarpuvartę. Paniška baimė apima: ims, ko gero, ir užkalbinti? Kas tada? Juk aš vis dar nieko savyje neturiu. O dabar padėtis tokia, kad geriau nieko neturėti ant savęs, negu nieko neturėti savyje. Ir todėl jie visi spėjo šį tą į save įsidėti. Ir ko tik ten nėra, vajatau, jetaul!

Vienas poetas, pavyzdžiui, skelbiasi nešiojantis savyje surūdijusį plūgą. Antras - lėktuvų trasą. Trečiame plazda žuvėdros sparnas (antro nesuskubo nutraukti). Keturiamie tiliūsuoja Ramusis su visom salom ir sąsmaukom. Penktas išgudrino susigrūsti pasagą ir priedo visą Atlantidą. Kiti taip pat nesėdi tušti: kas tikina turįs savyje metagalaktikas, kas - kankorėžį, kas - vėjo malūną, raudoną debesį, Medvėgalį, nuodėgulį - kieno koks apetitas... O vienas savyje kolūkio ganyklą išdriekė. Po ją, esą, kumeliukai laigą. Dobilus jam iš skrandžio ar kito derlingesnio organo pešą. Dar vienas delfiną sau į veną įsibruko. Ir ką gi - nei trombozės, nei kitų kazusų.

Tik kai tas poetas įsikirščiuoja, jam iš burnos seilės ima fontanu trykšti. O šiaip nieko - puikiausia simbiozė. Žinia, - abu žinduoliai. Tik aš, kaip sakiau, nieko savy neturiu. Vaikštau kažkokia nemandinga, supliuškus, tuščia. Nors imk ir gyvą driežą praryk. Arba sifoną (indas vandeniui-red. past.).

Taip man besvarstant, ką ryti ir ko neryti, nosis į nosį susiduriu su vienu poetu.

Tai visiems žinomas lyrikas (tegu būna Č.). Stabtelim prie skelbimų stulpo ir pradėdam, kaip dera, nuo orų biuro. Staiga mano ausis pagauna keistą garsą. Suklūstu. O Č., lyg niekur nieko, tebešnekučiuoja apie O. B. Garsas pasigirsta dar aiškiau. Aiškiau ir reikliau. Be jokių potekscių. Permečiau akimis nežinia kada skustą poeto smakrą, jo išaugintį paltuką aukščiau kelių, jo persirietusius pusbačius ir viską supratau. Kimiai atsikosėjau. Paskui, neva apžiūrinėdama nudrėkštą skelbimą, užklausiau:

- Klausyk... Tu pietavai šiandien?

Atsako nesulaukiau. Tik smagiai sušiuveno skelbimo atplaiša.

- Štai kas, - išsiėmiau piniginę. - Duodu rublį. Palauksiu iki pirmos, vėlniai nematė.

Keistasis garsas suskambo visa gaivalinga jėga - Bramso IV-osios finalas. Išsipildžiusių vilčių akordas.

- Kompleksiniai pietūs, - truktelėjau jo striuką rankovė, - tik iki trijų. Dumk.

Mano rublis tarsi skelbimo atplaiša tebekadaravo ore. Č. krenkstelėjo ir ištraukė rankovę. Po to atsuko paniekos pilną nugarą. Ir nuplaukė rašytojų klubo link, atsiveikimui išpildydamas dvi pauzes ir tris tercijas. Ir tada man nušvito! Viešpatie, kaip galėjau pamiršti! Juk jame bandos ganosi, visą arklų kaimenę jis savyje nešiojasi! Tai jie ten ir žvengė Bramsui į taktą! Kur mano galvelė!

Po šio gėdingo incidento supratau, kad ilgiau atidėlioti rizikinga: truks plis turiu ką nors į save įsidėti.

Manyje
Trys raganosiai badosi.
Manyje
Du dinozaurai batosi.
Šuo į mėnulį kaukia,
Sibiro katės kniaukia -
Ne tavyje, -

Manyje,
Manyje,
Tiktai
Manyje!

Dabar po miestą vaikštau pagal paskutinę Parnaso madą. Šitiek turiu savyje! Dėl viso pikto krepšy tikrą katiną nešiojuos. Tegul ir ne Sibiro, bet spustelėjus taip smagiai užkniukia, kad jokie obuolmušiai neperžvengs!

Pasikeitimas patyrimu

Patyrimu mes dalijamės kiekviename žingsnyje. Prašo jo ar neprašo - žarstome jį į kairę ir į dešinę, norime ar nenorime - gauname jo iš kairės, iš dešinės ir iš viršaus, žinoma. Dalijasi patyrimu melžėjos ir šlavėjos, kirpėjai ir virėjai, advokatai ir recidyvistai, kontrolieriai ir brakonieriai, draugininkai ir alkoholikai... žodžiu sakant, visur kuo plačiau mainai - kaip anais senais Hanzos laikais.

Patyrimu dalytis būtina, nes tasai kuris pasilaiko jį tik sau, ima atsiduoti kapitalistiniu rangu ir gali surauginti visą kolektyvą. Todėl vieną dieną ir aš sukrutau ieškoti sterblės, į kurią galėčiau sumesti savo Sibiro kates, raganosius bei panašų inventorių, o už tai gauti vokišką kilimą arba panevėžietiška skilandį. Toji viltis atvedė mane į skerdyklą.

Skerdykloje tvyrojo salsvas skerdienos aromatas. Viename jos gale darbavosi muskulingas proletaras su gumine prijuoste ir naktine kepuraitė. Rankoje jis laikė plaktą, kuriuo paklodavo galviją vienu pokštelėjimu ir kaktą: taukšt - bump. Vos užmetus akį, man iš džiaugsmo suspurdėjo širdis: supratau, kad radau, ko ieškojau! Iš karto pajutau glaudų vidinį ryšį, sielų bendrumą su tuo mėsos pramonės darbuotoju. O, kiek daug mes turėsime papasakoti vienas kitam!

Pasidalyti patyrimu mudu susėdome per pietų pertrauką. Papasakojau jam, apie ką rašau, nušviečiau savo perspektyvinius planus. Perskačiau keletą humoreskų, pradžioje paaškinusi, kad pabaigoje būtina sužvengti. Jis savo ruožtu davė man pakloti plaktą ir paglamžyti prijuoste. Atminimui dovaną avino dantį. Po to atėjo eilė pasikeisti kritinėms pastabomis.

(nukelta į 4 psl.)

□ Didžiausia Rusijos politikų ir verslininkų delegacija, daugiau nei 600 žmonių, atvyks į JAV birželio 12-13 dienomis organizuojamą Amerikos Rusijos Biznio galimybių kongresą, kuris vyks Bally's viešbutyje Las Vegas. Kongresas tęsis ir birželio 15-16 dienomis Anaheim Marriott viešbutyje, CA. Rusijos ambasadorius JAV Jurij Vorontsov pabrėžė, kad kongresas duos svarų įnašą į tolimesnį Rusijos-JAV ekonominių santykių plėtojimą.

□ Austrijos kancleris Franc Vranitzky gegužės 31 d. kalbėdamas Austrijoje plėtros konferencijoje, pabrėžė, kad Europos Sąjungos išplėtimas užtruks tam tikrą laiką. Dabar Europos Sąjungai priklauso 15 valstybių. Austriją į ES buvo priimt šiuo metų sausio mėnesį. Lenkija, Vengrija, Bulgarija, Čekijos respublika, Slovakija, Rumunija, Lietuva, Latvija ir Estija yra pareiškusi norą įstoti į ES.

□ Estijos premjeras Tiit Vaehi savo metiniame pranešime parlamentui gegužės 31 d. pabrėžė, kad per pirmuosius tris mėnesius Estijoje padaryta virš 9,000 nusikaltimų, ir policija išaiškina tik 14.7% iš jų. Šis procentas žemiausias iš Baltijos šalių. Premjeras pabrėžė, kad neetniniai gyventojai, kurių dauguma yra rusiškos kilmės, yra pagrindinis šalį destabilizuojantis faktorius. kalbėdamas apie šalies ekonominę padėtį, premjeras pabrėžė kuo skubesnės žemės reformos svarbą.

□ Rusijos gynybos ministras birželio 1 d. priėmė populiaraus generolo 44-erių metų Aleksandr Lebed atsistatydinimą. Jis planuoja kandiduoti į Rusijos prezidentus 1996 metais. Laikraščiai komentuoja, kad generolas turi žmonių pasitikėjimą - tai, ko neturės joks kitas kandidatas. Lebed kova prieš korupciją iškovoją jam pagarbą paprastų kareivių tarpe, o jo komentarai Jelcin ir gynybos ministro Gračov atžvilgiu padarė Lebed populiariu.

Sibiro tremtinių choras koncertuoja Vilniuje Lukiškų aikštėje.

Viktoro Kapočiaus nuotrauka

Popiežiaus 75-asis gimtadienis

Popiežiui Jonui Pauliui II-ajam sukako 75 metai. Gimęs 1920 m. gegužės 18 dieną, 1978-ųjų spalio 16 d. išrinktas į apaštalo Petro sostą, Jonas Paulius II jau daugiau negu 16 metų vadovauja Bažnyčiai ir tėviškai rūpinasi šiuolaikinio pasaulio žmonių dvasine gerove.

Popiežiaus gimimo dienos proga, interviu Vatikano radijui davė Vatikano spaudos salės direktorius Joaquin Navarro Valls, kuris jau daug metų iš labai arti seka Šv. Tėvo veiklą.

Labiausiai stebina ir žavi, tiek Bažnyčios viduje, tiek ir iš šalies, Šv. Tėvo gebėjimas visuomet žvelgti pirmyn, į ateitį, gebėjimas projektuoti, gebėjimas siūlyti tikslus ir Bažnyčiai, ir visai žmonijai. Gana prisiminti tik keletą šio, jau beveik septyniolika metų trunkančio pontifikato atkarpu: kokios drašos ir kokio ryžto kupinas savo paskutine enciklika "Evangelium Vitae" Popiežius stoji ginti žmogaus teisės ir gyvybę. Arba koks didelis Popiežiaus įnašas į visuotinės žmonių santalkos kūrimą; kiek daug jis nuveikė, skatindamas dialogą tarp mokslo ir tikėjimo. Visi Jono Pauliaus II-ojo nuveikti darbai tam tikra prasme yra naujovės, yra eksperimentai, kuriais Bažnyčia trokšta kalbėtis su dabartinėje kultūroje gyve-

nančiais žmonėmis.

Jei mėgintume susumuoti visą Popiežiaus veiklą, - kalbėjo Navarro Valls, - manau, būtų galima teigti, kad Jono Pauliaus II-ojo didžiausias rūpestis, artėjančio trečiojo krikščionybės tūkstantmečio išvakarėse, yra nustatyti aiškų krikščioniško sąmoningumo principą. Gyvename dinamiškame pasaulyje, kuris, iš vienos pusės, teikia žmonėms nuostabias galimybes, o iš kitos turi trūkumą, riboja laisvę. Popiežius trokšta nubrėžti aiškias ir patikimas gaires, kuriomis sekdami žmonės galėtų šiame spalvingame nūdieniame pasaulyje gyventi vėržiū, turiningą krikščionišką gyvenimą.

Stebint Popiežiaus veiklą, - kalbėjo Vatikano Spaudos salės direktorius Joaquin Navarro Valls, - nuostabu matyti koks turtingas ir koks dinamiškas šis pontifikatas. Neįmanoma daryti balansų, nes viskas vystosi, viskas turtėja ir bręsta. Štai, pavyzdžiui šiuo metu didžiausias dėmesys bus skiriamas ekumenizmui, Popiežius baigia rašyti naują encikliką, skirtą ekumenizmui, kuri turėtų jau greit pasirodyti. Tačiau ekumenizmo tema, lygiai kaip visos kitos didžiosios šio pontifikato temos, nusidriekia per visus dokumentus. Visi ankstesni Šv. Tėvo raštai

tarytum rengė naujai enciklikai, tarytum ją žadėjo. Jono Pauliaus II-ojo mokymas neišsisemia, nes negali išsisemti Bažnyčios rūpestis krikščionių ir visų geros valios žmonių gerove.

Šv. Tėvas bendrojoje audiencijoje susitikeš su maldininkais, padėkojo už maldas ir už iš viso pasaulio gaunamus sveikinimus.

Gimimo dienos proga, Popiežių, per Vatikano Valstybės sekretorių kardinolą Angelo Sodano, pasveikino ir Lietuvos ambasadorius prie Šv. Sosto Kazys Lozoraitis. Jo Šventenybės Popiežiaus Jono Pauliaus II-ojo 75 metų sukakties proga, naudodamasis Jūsų Eminencijos didžiu palankumu, - rašo ambasadorius Lozoraitis kardinolui Valstybės sekretoriui pasiūstame rašte, - prašau perduoti Šventajam Tėvui karštus ir pagarbius sveikinimus, palinkėti asmeninės laimės ir sėkmės apaštalinėje tarnystėje.

Nuolatos su dėkingumu prisimindama Popiežiaus tėvišką rūpestį Lietuva ir jos gyventojais, lietuvių tauta, kartu su visais geros valios vyrais ir moterimis, buriasi apie Popiežių jo gimimo dieną ir meldžia Viešpatį, kad leistų jam ilgai vadovauti Visuotinei Bažnyčiai, kad jo mokymus tautos ir valstybės atvertų kelią į dvasinį ir moralinį atsinaujinimą, be kurio neįmanomas darnus ir harmoningas tarptautinės bendruomenės sambūvis. **VRLS**

Talka Lietuvai

JAV LB Visuomeninių Reikalų Taryba kviečia visus JAV LB narius dalyvauti politiniame seminare, kuris įvyks Washingtone š. m. birželio mėn. 9 d. Penktadienio intensyvi programa prasidės nuo 9 v. r. ir tęsis iki 8 v. v. JAV pagalbos Lietuvai reikalai labai liūdnamo stovyje. JAV Kongresas mažinant biudžeto išlaidas yra 1996 metams sumažinęs pagalbą Lietuvai per pusę, o 1997 metams yra dar per pusę sumažinta. JAV Kongresmanai ir Senatoriai, kurie remia Lietuvai pagalbą, skundžiasi kad negirdi šiuo klausimu iš savo balsuotojų. Šaukiamės JAV LB narių pagalbos išjungti į JAV LB VRT veiklą išgelbėjant tolesnį JAV pagalbos Lietuvai teikimą.

Registruotis seminarui galima JAV LB įstaigoje: 703 - 524 - 0698 arba fax: 702 - 524 - 0947; registracijos mokestis - \$45 asmeniui (įskaitant pietus); pavėluota registracija - \$55 asmeniui.

Šeštadienį ir sekmadienį (š. m. birželio 10 - 11) vyks JAV LB apylinkių suvažiavimas Sheraton National Hotel, Arlington, VA (Washington Blvd. ir Columbia Pike kryžkelėje). Ne visos JAV LB apylinkių valdybos yra užsiregistravusios šiam svarbiam suvažiavimui. Visi JAV LB nariai kviečiami atsilankyti. Registracijos mokestis - \$60 asmeniui (įskaitant pietus ir pusryčius); pavėluota registracija - \$70 asmeniui. Galima registruotis irgi JAV LB įstaigoje telefonu 703 - 524 - 0698.

Kas yra "Raudonojo rojus" autorius?

Dar 1991 metais Lietuvos spaudoje buvo išspausdinta įdomi poema "Raudonasis rojus", kurią pirmą sykį išgirdau Marijampolėje (tada Kapsuke) 1955 metais, kur ji buvo labai populiari ir dabar tebėra. Kai kas poemą net mintinai mokėjo, ypač vyresniojo amžiaus marijampoliečiai. Parašyta labai šmaikščiai. Iš eiliavimo sklandumo, rimavimo, muzikalaus frazavimo ir išlaikyto stiliaus susidaro išpūdis, kad poemos autorius yra arba profesionalas poetas arba smarkiai bręstantis jaunas poetas.

Iš visko atrodo, kad tai yra ne kieno kito, kaip žinomo mūsų vaikų rašytojo Kosto Kubilinsko darbas. Jis rudosios okupacijos metais ir pokariu mokėsi Marijampolės mokytojų seminarijoje.

Pradėjęs dirbti toje pačioje seminarijoje iškalbėjau su kai kuriais (dabar jau mirusiais) tos pačios seminarijos lietuvių kalbos dėstytojais, tais pačiais metais dėsciusiais šią discipliną ir Kubilinskiui bei jo artimam draugui Anzelmui Matučiu. Visi kaip susitarė tvirtino, kad tai yra Kubilinsko darbas. Net jo artimiausias suolo draugas Matutis, su kuriuo vėliau palaikiau draugiškus ryšius.

Nenoriu griežtai tvirtinti, kad tai yra mūsų žinomo poeto darbas, nes tai jau yra literatūros tyrinėtojų sritis. Gal ir išvijos literatūrologai galėtų įnešti tam tikros šviesos. Gal galėtų padėti ir Kosto Kubilinsko artimieji, kurių adreso, deja, neturiu.

Viktoras Gulmanas
pedagogas veteranas iš Kauno

Ieškomi profesorai Kauno V. D. universitetui

Vytauto Didžiojo universitetas, Kaune, ieško dėstytojų socialinių mokslų fakultete (ypatingai Pedagogikos Centre). Pageidaujami pedagogai, psichologai, sociologai, politologai, kiti socialinių mokslų specialistai. Ypatingai pageidaujami pensijon pasitraukę ar studijų atostogose esą universitetų profesorai su Ph. D. ar Ed. D. laipsniais. Tikimasi, kad jie galės praleisti semestrą ar du (rudeni, pavasari) V. D. universitete.

Universitetas suteiks nemokamas apgyvenimo patalpas ir bedirbantysis, bedirbančioji bus apmokama, apmokamas Lietuvoje profesoriam nustatytais algomis (litais), o ir šiaip naudosis vizituojančio profesoriaus teisėmis.

Jei pageidaujama daugiau informacijų, tai skambinti Vytautui Černiui, Ph.D. Temple universiteto profesoriumi, V. D. universiteto Pedagogikos Centro Direktoriui, (215) 886 - 2967 (namų), (215) 204 - 8084 (darbo). Galima taip pat rašyti V. D. universiteto Rektoriui Broniui Vaškeliui, Ph.D., Vytauto Didžiojo universitetas, Daukanto 28, Kaunas, Lithuania.

KARUSELĖJE

(atkelta iš 3 psl.)

- Man atrodo, - susimąšiusi tariau, - kad jūs einate prie objekto pernely tiesiai, stačiakaktiškai. Jums reiktų paieškoti įdomesnio, subtilnesnio priėjimo prie jaučio. Visai neoriginalūs ir jūsų užtvojimai - standartiniai, be išmonės. Atminkite, - pakeliam balsa, - kad kiekvienas mostas turi būti savitas ir nepakartojamas! Ar nevertėtų prieš tvojant padaryti keletą piruetų bei reveransų? Ar būtina tvoti stačiai į kaktą?... Per mažai, per mažai ieškote subtilumo... Manau, - pridūriau ne visai tvirtu balsu, - kad tada turėtume daugiau ir įvairesnių jautienos rulečių.

Jis atidžiai iš klausė mano kvalifikuotas pastabas ir garsiai atsikrenkštė. Tada išklėjo savo nuomonę apie mano laimėjimus.

- Tu, - režė, - pernelyg gudrauji. Padus kuteni. Kibini. Kibini. Gana seiliotis. Pilk tiesiai į kaktą, trinktelėjo į tarpuragi avinui, - va šitai.

Atsisveikinome šiltai, patenkinti vienas kitu. Susitarėme vėl susitikti po poros savaičių. Jei ne prigrūstas patyrimo maišas, namo būčiau skuste skutus: taip knietėjo kibiti į darbą naujais metodais!

Dvi savaitės netruko praėjti, ir mudu pasimatėme vėl. Šį kartą dėl tam tikrų aplinkybių jis atsilankė pas mane. Vos jam išengus, pakvipo jodu. Viena ranka karojo parišta po kaklu. Atrodė kažkoks tėvas, sumoteriškęs; pamatęs ant sienos vorą, žaižiai spygtelėjo. Kėdės kategoriškai atsiskakė, - sėdėti dar negalėsiąs visą mėnesį. Pasirodo, subtilaus priėjimo metu jautis jį pasisodino ant ragų ir vos nepagamino iš jo pagerinto ruleto.

Išklausiusi mėsininko pasakojimo, nuoširdžiai jį pagyriau. Džiaugyusi, kad mano perduotas patyrimas ne tik nenuėjo vėjais, o atnešė tokių apčiuopiamų rezultatų.

Dabar atėjo eilė pasipasaoti man.

- Teisybę sakant, - sumurmėjau, - girtis gal ankstoka. Gal jis atsigaus. Ir lakoniškai nupiešiau, kaip vienoj įstaigoj susiradau storo odį galviją ir be jokių patvojau jam tiesiai į kaktą. Smūgis buvo taiklus, ir... Čia reglamentas baigėsi. Atsisveikindama iškišau jam pro geležines grotas vieną pirštą. Jis glėbiai jį suspaudė sveiką ranka ir išslinko, labai subtiliai mėtydamas žemutinę nugaros dalį. Daugiau mudu nebesusitikome.

Apie O. B.

Nežinau, kaip jums, bet man pavadinimas "oro biuras" yra kažkas neapčiuopiama, nepagaunama - kaip ir pats oras. Perskaičius žodžius "oro biuras", mano vaizduotė ima piešti ore kabantį biurą arba biurą, pripildytą oro - tokio, kokį jis numatė, bet kokio mes nematėm. Kita vertus, oro biuras asocijuojasi su oratoriais, kurie be paliovos kažką žada ir žada. Ypač ši asociacija stipri, kai už lango šlapdriba, tuo tarpu oro biuras aiškina, kad spindi skaisčiausia saulė.

Bet anksčiau ar vėliau žmogus išmoks valdyti gamtą, o tuo pačiu ir klimatą bei orus. Juk tik šiais kilniais tikslais ir siuvinėja kosminiai palydovai aplink visą Žemės rutulį, ar ne? Ilgainiui ir be O. B. prognozių žinosime, koks bus rytoji ir koks buvo vakar oras; dar daugiau: kas kokio oro norės, tas tokį ir turės, - tereikės paspausti specialų mygtuką. Tačiau dėl to gali kilti ir tam tikrų nesklaidumų: vienas išigėis šerkšnos, kitas tuo pačiu metu, nors plyšk, užsinorės pasikaitinti šezlone (sudedamoje kėdėje-red. past.), trečiam be jokių kalbų, duok pavasario perkūniją su žaibu, ozonu ir Vaivos juosta. Prie mygtukų gali kilti spūstis, grūstynės ir net peštynės, kurios baigsis kai kam šešiolika parų (bausmės turi tendenciją didėti)(uždaryti tam laikotarpiui į cypė-red. past.). Juokai juokais, bet ši problema tikrai verta dėmesio: kadaise žmonės nepasidalindavo grobiu, vėliau - žeme, dabar - bendra virtuve, o ateityje nepasidalins oru. (ką apie tai pasakytų Radišėvas? Pamenate jo: "Oro, vien tik oro mums dar pakanka!")

Išgirdę šiuos samprotavimus, jūs, ko gero, jau vaizduojatės atities žmones, stovinčius su celofaniniais maišais eilėje prie oro. Tai labai siauras ir tik mums būdingas požiūris. Oro problemai išspręsti jau dabar galima pasiūlyti du realius būdus: a) sukurti aplink kiekvieną individą oro mikrozoną (skėčio diapazonu) ir b) toliau tokiu pat intensyvumu standartizuoti žmonių sąmonę.

Bet grįžkime prie O. B.

Tai, kad žmogus nesu visu 100% įsitikinęs, jog O. B. pažadėtų kritulių metu tikrai bus giedra, kad, išeidamas iš namų, vis dar nežinai, ką pasiimti: kaliošus ar akinius nuo saulės, - tai ir sudaro mūsų normalių santykių pagrindą. Reikia tik įsivaizduoti, kokia kiltų suirutė, jei oro prognozės būtų tikslios ir pakitimai atmosferoje neatneštų mums jokių siurprizų! Pabandykite tokiu atveju įsivaizduoti dviejų žmonių susitikimą. Šit taidu žmonės stabteli.

Pasisveikina. Patrypčioja. Pažioptioja. Ir... ir... nueina katras sau. Nueina, nusinešdami kartėli, nusivylimą susitikimu, neušimezgsiu pokalbiu, įtartinu kito mikiojimu ("kažką slepia užantyje, gyvatė!"). Kitą kartą jiedu jau nebesustos šnekėtelėti, o pralėks vienas pro kitą kaip vėtra. Ir ne tik jiedu. Žymią mūsų visuomenės dalį apims abejingumas, susvetimėjimas. O kaip pasikeis miesto vaizdas! Ištuštės skverai, aikštės, kavinės, nebematysime šaligatviuose medžiais jaugusių pašnekovų. Kiek svarbių reikalų bus palikta saviagai! Juk kone kiekvienas pokalbis - valstybinis ar privatus - prasideda ir užsimezga būtent nuo oro ir O. B. prognozių!

Žinoma, gali atsirasti formalistų, kurie į šiuos išvedžiojimus trumpai drūtai atreš:

- Ir gerai! Mažiau visi plepės, daugiau dirbs!

Mielieji mano! Negalima taip negyvenimiškai samprotauti! Kur jūs matėt, kad mūsųose kas dirbtų tylėdamas? Mes dirbam ne tik kalbėdami, bet ir rėkdami, šaukdami, dargi kaukdami - apie tai, ką darom, padarėm, padarysim, ką viršdarėm ir viršdarysim! Tyliai bei kukliai trūsianti gamykla ar įmonė yra visiškai nesuderinama su mūsų darbo metodais ir net... įtartina.

Negalėdami šnekėtis apie orą, žmonės gali ne tik atšalti vieni kitiems, bet ir virsti mirtiniais priešais. Sakysim, eina gatve kompozitorius. O priešais žingsniuoja klausytojas. Normaliomis aplinkybėmis jiedu stabtelėję pakalbėtų apie neįskritusius kritulius ir, šiltai atsisveikinę, išsiskirtų labai patenkinti vienas kitu. Bet žaibolaidžio nebėra, susičiaupe, nestovės, ir klausytojas priverstas operuoti faktais: - Vakara buvau jūsų oratorijos perklausioje.

- Ir kaip?

- Kakofonija (padriki garsai be melodijos-red. past.).

- Nenugirdau, - atstato kompozitorius ausį su absoliučia klausia.

- Nei melodijos, nei minties, - garsiau sako klausytojas. - O ar atsilikaušė Šostakovičiaus, kai pasiskolinot iš jo finalą?

Kompozitorius susimąstęs peržvelgia pašnekovą ir, gerai pasverdamas kiekvieną žodį, sako:

- O aš ir nežinojau, kad jūs persikvalifikavot į kaminkrėčius.

Klausytojas neturi absoliučios klausos, jis iš karto nesuigaušo. Nusimaukšlina kepurę, ieškodamas ten nukritusių suodžių. Bet suodžių nėra, ir tariamas kaminkrėtis pabąla. Nė neatsisveikinęs, jis nueina pabrėžtinai minkštu, intelektualiai žingsniu.

(Bus daugiau)

KONFERENCIJA PRITRAUKĖ DAUG DALYVIŲ

JAV Lietuvių Bendruomenės ekonominių reikalų tarybos su-ruošta konferencija, skirta komerciniams ryšiams su Lietuva aptarti, gegužės 20 - 21 dienomis Pasaulio Lietuvių Centre, Lemonte, pritraukė apie 50 verslininkų, finansų specialistų, ir valdžios atstovų. Dalyviai buvo atvažiavę iš įvairių Amerikos miestų ir iš Lietuvos. Prie konferencijos ruošos stipriai prisidėjo Amerikos lietuvių inžinierių ir architektų sąjunga ALLAS ir jos prezidentas Albertas Kerelis. Regina Narušienė, JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto valdybos pirmininkė, atidarė šią konferenciją ir joje aktyviai dalyvavo.

Lietuvos ambasados Washingtone ekonominių reikalų patarėjas, Linas Orentas, Amerikos lietuvis, kilęs iš Connecticut, apibūdino Lietuvos Vyriausybės vedamą ekonomikos politiką ir minėjo teigiamus oficialius duomenis apie Lietuvos ekonomikos raidą. Tarptautinės bankininkystės konsultantas Antanas Grina iš Chicago kalbėjo apie Lietuvos bankininkystę ir krašto finansinę būklę. Pasak Grinos, nereikėjo steigti valiutinės komisijos, kuri išlaiko tvirtą lito kursą pagal dolerį. Nepriklausomai ir lanksčiai veikiantis Lietuvos Bankas būtų galėjęs vesti tobulesnę monetarinę politiką. Toks centrinis bankas galėtų didinti arba mažinti pinigų kiekį su tikslu sumažinti infliaciją, bet tuo pat išvengtų deflacinio būdo pakenkus pramonei.

Chicagietis finansų konsultantas Vito Valatkaitis - Val pasakojo apie savo patirtį dalyvaujant tikrajame verslo gyvenime Lietuvoje. Davė pavyzdžius ir apie neigiamus lietuviško biznio bruožus: šešėlinę ekonomiką, korupciją, nesąžiningumą ir valdišką painiavą darant sprendimus. Apie Lietuvos realybes kalbėjo ir vilnietis, buvęs Lietuvos Verslininkų Asociacijos prezidentas dr. Juozas Šarkus. Tarp kitko, jis priminė kad greitai laiku Lietuvos įsiskolinimas užsieniui bus vienas bilijonas dolerių, o didelė dalis tų skolų paimta vartojimui, o ne investicijoms. Ypatingai trūksta investicijų privačiam pramonės verslui. Jis ragino daugiau bendradarbiauti Lietuvos verslininkams ir užsienio lietuviams.

Apie JAV finansavimo šaltinius kalbėjo Brewster Campbell, prezidentas JAV valdžios įsteigto Baltic - American Enterprise

Fund. Sakė, kad Lietuvoje jau pasamdęs darbuotojus ir pasirošęs veikti. Darbą kol kas pristabdė patalpų stoka Vilniuje. Jų dar nerasta išnuomoti. Campbell jau yra numatęs finansuoti kai kuriuos projektus. Vienas jų būtų įrengti mažus viešbučius turizmui skatinti. Kitas būtų aprūpinti įranga fotolaboratorijoms. Tarp jų prioritetu būtų ir paskolos bei investicijos maisto apdirbimo pramonei ir išskirtymo sandėlių statybai. Vidutinė paskola projektams sieks 100,000 dolerių. Šiuo laiku fondas iš viso turi tik 15 milijonų dolerių visoms trimis Baltijos šalims. Kitas JAV valdiškas finansavimo šaltinis ir paslaugas apibūdino Algirdas Rimas, vienu laiku tarnavęs JAV ambasadoje Vilniuje. Apatarė veiklą Ex-Im Banko, Overseas Private Investment Corporation - OFICo, JAV Komercijos departamento ir kitų JAV ir tarptautinių valdiškų agentūrų, kurios remia prekybą ir investicijas Lietuvoje; dalino informacines knygeles ir valdiškų įstaigų adresus; minėjo kad OPICas tiesioginiai finansuoja net tris didelius privačius JAV investicinius fondus, kurie veikia Rytų ir Centrinėje Europoje ir yra pasirošę skolinti pinigus bei pirkti Lietuvos privačių įmonių akcijas. Jis sakė, kad Ex-Im bankas irgi pradėjo išduoti Lietuvoje savo garantijas finansuoti importui iš JAV. Daug dėmesio susilaukė pranešimai duoti Philadelphia advokato Jono Zerr iš firmos Ballard, Spahr, Andrews and Ingersoll, ir Vidmanto Rapšio, prezidento transporto paslaugų firmos, Amber Services International. J. Zerr, ilgą laiką gyvenęs ir dirbęs Lietuvoje, išsamiai kalbėjo apie Lietuvos komercinius ir nuosavybės įstatymus, kurie yra svarbūs prekybai ir investuotojams. V. Rapšys davė apžvalgą apie prekių pervežimo paslaugas ir Lietuvos avialinijoms, laivais ir sunkvežimiams. Sakė, kad viena problema, kuri padidina susisiekimo kainas, tai kad daug prekių į Lietuvą yra įvežama, bet mažai yra išvežama. Reiškia, kad transporto priemonės į Lietuvą važiuoja perkrautos, o iš jos pustuščios.

Apie Amerikos lietuvių verslininkų patirtį ir projektus Lietuvoje buvo penki pranešimai ir vyko gyvos diskusijos. Vytas Daugirdas, prezidentas AM Saras, Inc. iš New Yorko pasakojo apie jo sėkmingą projektą išvystyti

aukštos technologijos elektronikos produktų gamybą Kaune. Drašutis Gudelis, prezidentas Aras International iš Melbourne, FL, apšvietė dalyvius kaip jis pradėjo prekiauti automobiliais Vilniuje ir kaip jis išvystė savo "Hundai" ir "Fordo" automobilių aukšto aptarnavimo pardavėjų tinklą per visą Lietuvą. Ingrida Bublienė, prezidentė IB Communications iš Clevelando, irgi teigiamai atsiliepė apie galimybes prekiauti su Lietuva ir tenai investuoti. Pasakojo, kad jos importuojama lietuviška degtinė (vodka), kuri šiuo laiku parduodama tik Baltimorės ir Washingtono apylinkėse, buvo išrinkta ekspertų kaip viena iš geriausių. Ambrose Zatkus, prezidentas ALID Corp. iš Los Angeles, kalbėjo apie jo organizuojamus žemės ūkio plėtros projektus ir pasakojo kaip Amerikos lietuviai galėtų padėti Lietuvos žemės ūkio plėtojimui. Inž. Leonas Maskaliūnas, viceprezidentas ALBA iš Chicago, pranešė apie savo projektą pastatyti stovybos medžiagų gamyklą Lietuvoje. Taip pat inž. Maskaliūnas įdomiai pasakojo apie jo užsimojimą prisidėti prie Medininkų pilies atstatymo ir ragino verslininkus remti šį darbą.

Dalyvių pasisakymai buvo įvairūs. Būdingi ir panašūs buvo komentarai komersantų iš Lietuvos. Jie dalinai pripažino tokius sunkumus ir nesklandumus, kaip aukšti mokesčiai, neišskūstai įstatymai ir korupcija. Tačiau sakė, kad yra ir perspektyvos gerai uždirbti. Minėjo, kad jau nemažai vietinių biznierių Lietuvoje ketina vis daugiau investuoti į gamybą ir pramonę. Iš kitų verslininkų girdėjosi skundai, kad JAV plėtros programos nepalankios pritraukti Amerikos lietuvių talentų ir kad statomos jiems klijutės išduodant kontraktus.

Konferencijoje dalyvavo svečias iš Washingtono, buvęs JAV

ambasadorius Lietuvoje Darryl Johnson. Jis dabar eina aukštas pareigas Valstybės departamente koordinuojant JAV plėtros programą Rusijai, Ukrainai, Kazachstanui ir kitoms buvusioms Sovietų Sąjungos šalims. Ambasadorius Johnson apibūdino dabartinę JAV plėtros politiką Rytų Europai ir kalbėjo įvairiomis temomis, paliesdamas ir Lietuvą. Jis kalbėjo, kad Amerikos parama statyti Rusijos karininkams gyvenvietes jų krašte dalinai įtakoją Rusiją išvesti savo kariuomenę

iš Baltijos šalių. Jeigu dabartiniai JAV Kongreso ketinimai nutraukti finansavimą šiam tikslui išsiplodytu, Amerika negalėjo išstėsi pasiūlymo, kurį Rusija priėmė kaip pažadą, ir nuo kurio neva priklausė jos kariuomenės išvedimas. Sekmadienį Pasaulio Lietuvių Centre, APPLE mokytojų organizacijos suruoštame viešajame susirinkime, po mišių, Darryl Johnson tarė žodį plačiai Chicago visuomenei ir konferencijos dalyviams.

A. R.

"Perlų žvejai" lietuvių kalba

Chicago Lietuvių Operos kolektyvas savo 39-jo sezono apvainikavimui pastatė G. Bizet operos "Perlų žvejai" spektaklį. Jo premijera įvyko gegužės 14 d. Morton East vid. mokyklos auditorijoje Cicerioje. Tai buvo vienintelis šios operos pastatymas. Žiūrovų galėjo būti arti dviejų tūkstančių: ne vien tik Chicago ir apylinkių gyventojai, bet ir svečių iš tolimųjų vietovių, kurie šia proga keliavo net tūkstantį ar daugiau mylių. Clevelando lietuvių pensininkų klubas ir ši spektaklį atvyko net specialiu autobusu.

Taigi buvo dedama nemaža pastanga, kad suburti daugiau žiūrovų bent vienam spektakliui. Žinant, kad anksčiau operos būdavo statomos 3 kartus, dabartinė padėtis gana liūdnai nutiekia. Vis daugiau kyla abejonių balsų - ar verta daryti tokias didžiules išlaidas ir gaišti tiek daug laiko dėl vieno operos spektaklio. Tokiems aiškinama, kad tai didelis kultūrinis įvykis, pratinami tautiečiai prie tarptautinės muzikos ir pan.

Kaip žinoma, visos šio kolektyvo operos yra statomos lietuvių kalboje, nežiūrint, kad lietuviškų operų per tuos 39 sezonus buvo pastatyta labai nedaug (neskaitant vienaveiksnių operų). Iš tų lietuviškųjų gražiai nuskambėjo, palyginus dar neseniai parodytosios "Jūratė ir Kastytis" ir "Pilėnai". Šiaip jau dainuojamos pasaulyje žinomos operos, anksčiau ne vieną kartą sam-

dant kitataučius solistus, o dabar - juos pasikviečiant iš Lietuvos.

Ir štai "Perlų žvejuose" girdėjome ir matėme visus solistus iš tėvynės Lietuvos (anksčiau bent dalis būdavo vietinių): Ramutė Tumuliauskaitė, Bronių Tamašauska, Arvydą Markauską, Liudą Norvaišą ir šokėją Jūratę Maskaliūniene. Jie savo roles atliko gana gerai (tai ne specialisto vertinimas).

Režisavo irgi svečias iš Vilniaus - Eligijus Domarkas. Be to ir choro dalyvių būna iš Lietuvos - jų turėta aštuonis, kurių dalis jau anksčiau čia yra atvykę.

Vietinių muzikų tarpe labiausiai minėtinas dirigentas Alvydas Vasaitis, jau ne pirmą metą tokias pareigas einantis. Daug darbo ir pasišventimo parodė vietiniai choristai, kurie beveik metus ruošėsi vieninteliame spektakliui. Tokių programiniame leidinyje yra išvardinta 42.

Be to, daug darbo įdėjo operos valdyba, kurios pirmininku daugelį metų yra Vytautas Radžius (kiti jos nariai: Jonė Bobiniene, Dalia Stankaitienė, Algis Putrius, Jurgis Vidžiūnas, Vytautas Aukštuolis, Romas Burneikis).

Šis operos spektaklis galėjo iš viso neįvykti, nes talkininkai iš Lietuvos JAV įvažiavimo vizas gavo tik dešimtį dienų prieš spektaklį ir tai, kuomet į šį reikalą įsikišo Amerikos pareigūnai. Todėl net programiniame leidinyje ypatinga pagarba ir padėka buvo išreikšta Valdui Adamkui "be kurio pagalbos nebūtų buvę šio operos spektaklio. Kaip žinome anksčiau į panašius muzikos renginius kvietieji kai kurie Lietuvos dainininkai čia pasilikdavo ilgesnį laiką, negu jų vizos leido, tad dėl tų priežasčių JAV konsularinis skyrius Vilniuje šį kartą gana griežtai į vizų išdavimą pažūrėjo ir vizų buvo nusprendę neduoti.

Be svečių iš Lietuvos, daugiausia išlaidų sudaro operos orkestro samdymas. Jame irgi randame 42 pavardes ir tik dvi iš jų (Herkulis Strolia ir Linda Valeckis) lietuviškas. Tad viena iš didžiausių išlaidų dalių nukeliauja nelietuviams. O pinigus sudėti turi beveik vien tik lietuviai, jeigu neskaityti 4,530 dol., kurie gaunami iš Illinois Arts Council.

Dar nežinia koks bus Chicago Lietuvių Operos kolektyvo likimas. Atrodo, kad užsienio kompozitorių operas lietuviškai dainuoti gal ateityje nebereikėtų. Nebent, jeigu apsiriboti tik lietuviškų operų statymu ir gal ne kasmė. Operos chorui būtų galimybė koncertuoti (o mums juk reikia gero choro, kuris galėtų "įkasti" ir sunkesnius kūrinius). Taigi, šiam vienietui darbo netrūktų ir be operų statymo. Tuomet atplūtų tas nuolatinis pinigų kaulijimas iš lietuvių visuomenės, kuri dabar yra persisotinusi įvairiais paramos maldavimais.

Lietuvių Operos kolektyvas tikrai atliko didelį darbą operų statyme ir už tai visi tautiečiai gali būti dėkingi. Dabar yra pats laikas pakeisti savo veiklos profilį. Ir, turbūt, už tai daug kas pasisakytų.

Eduardas Šulaitis

Chicago, IL

Svečiai pas lietuvius marijonus

Lietuvių marijonų vienuolyne, kuris yra prie dienraščio "Draugo" pastato Chicagoje, atsilankė trys vyskupai. Jų tarpe buvo Kazachstanu apaštališkasis administratorius vysk. Jan Lenga - marijonų vienuolijos narys. Pažymėtina, kad jis mokėsi Lietuvoje ir čia išmoko lietuvių kalbą, nors jis buvo gimęs Kazachstane lietuvių tremtinių šeimoje. J. Lenga buvo paruoštas Lietuvoje kunigu ir įšventintas dabartinio kardinolo Vincento Sladkevičiaus, kuris tuo metu buvo laikomas namų areštė. Vysk. J. Lenga žinioje yra penkios Vid. Azijos respublikos. Jis Chicagoje pasakė, kad Karagandos bažnyčioje vienas altorius yra dedikuotas palaimintajam Jurgiui Matulaičiui.

Čia taip pat lankėsi ir Lenkijos Elk vyskupijos administratorius vyskupas Woiciech Ziemba, kuris yra atsakingas už lietuvių sielovadą Punsko srityje.

Nelaimingas atsitikimas vaikų darželyje

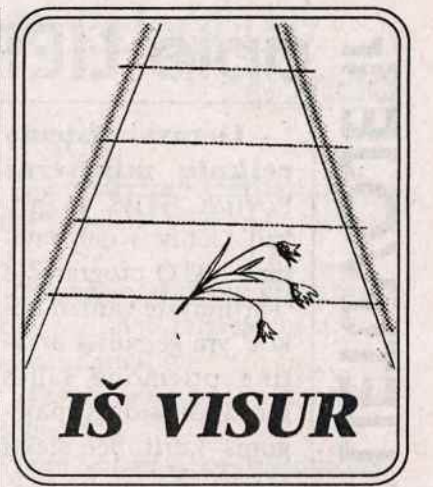
Chicago didžioji spauda gegužės 14 d. plačiai aprašė, o televizijos programos tą dieną daug rodė apie atsitikimą Chicago Marquette Parko apylinkėse esantį "Kiddie Kove" vaikų darželį, į kurį įvažiavo automobilis. Šio įvykio kaltininku, kaip nurodoma spaudoje, yra 84 metų amžiaus, neapdairiai važiuojantis mūsų tautietis Antanas Šantaras. Jis stipriai atsimušė į kitą mašiną, kuri tuomet sudaužė vaikų darželio pastatą. Gerai, kad tuo laiku nebuvo priekiniame kambaryje vaiku, tad jie beveik nenukentėjo. A. Šantaras kaltinamas važiavimo taisyklių pažeidimu ir turės stoti prieš teisumą. Pats vairuotojas, kaip rašo amerikiečių spauda, su galvos sužalojimu buvo nuvežtas į Šv. Kryžiaus ligoninę.

Šis vaikų darželis yra šalia Leono Narbučio vadovaujamos "Lion Frame Gallery", kuri irgi truputį nukentėjo. Pats L. Narbutis tuo metu lankėsi Lietuvoje.

Marquette Parko apylinkės privati apsauga

Beveik tuo pačiu metu, kuomet amerikiečiai rašė apie nelaimingą atsitikimą su vaikų darželiu (beje, jame visi buvo juodaodžiai vaikučiai), didžioji spauda, radijas ir televizija pranešė kitą - kiek džiugesnę žinią. Čia buvo sakoma, kad Marquette Parko apylinkę pradės saugoti privačios apsaugos bendrovės žmonės (privati policija), kadangi šios apylinkės gyventojai nubalsavo mokėti didesnius nuosavybės mokesčius ir iš tų pinigų bus mokamos algos privatiems patruliams. Dabar tikimasi, kad ši apylinkė bus saugesnė ir čia dar gyvenantieji lietuviai galės ramiau atsikvėpti, nes paskutiniu metu ten daromi nusikaltimai jau gąsdino lietuvius ir daugumas gyventojų bei lietuviškų prekybų išsikėlė kitur. Dabar dėl tvarkos pažeidimo galima skambinti specialiu telefono numeriu: 911 - 729 - 1900, ir privačios apsaugos žmonės tuoj stengsis atvažiuoti.

Ed. Šulaitis

-- Dr. Juozas Girniaus palai-kai liepos 1 d. perlaidojami jo tėviškėje prie Alaušo ežero Su-deikiuose. Mirė jis 1994 m. rug-sėjo 13 d. Bostone, MA.

-- Dr. Juozas ir dr. Marija Uleckai ir dr. N. Bražėnaitė - Lukšienė paskyrė 108 anglų kalba išleistas J. Lukšos - Dau-manto knygas "Freedom Figh-ters" Lietuvos tremtinių muziejui Vilniuje. Knygų persiuntimu pa-sirūpino Vyt. Kulnio vadovauja-ma Toronto Lietuvių Namų kul-tūrinė komisija.

-- Dail. Danguolės Jurgu-tienės tapybos paroda įvyko gegužės 27 - 28 dienomis, Anapi-lio parodų salėje, Mississauga, Ont.

-- Lemont, IL, Pasaulio Lie-tuvių Centre, nuo gegužės 20 d. iki birželio 11 d. vyksta trys par-odos: "Vydūni 125 - ex libris", L. Surgailos "Niekeno žemė - Prūsų Lietuva", J. Micevičiaus - skulptūros. Parodų atidarymas įvyko gegužės 20 d. Lietuvių Dailės muziejuje.

-- "Aukuras", Hamiltono lie-tuvių teatro, su Šiaulių dramos teatro aktorais, gegužės 21 d., Toronto, Ont., Priskėlimo para-pijos salėje suvaidino du spek-taklius: J. Tomo - Vaižganto "Pragiedrulių" ir J. Erlicko "Antrą atvykimą". Gegužės 26 d. tie patys aktoriai vaidino S. Či-urilonienės "Pinigėlius".

-- Silvija Radvilienė sutiko vadovauti dramos būreliui jau-nučių ateitininkų stovykloje, įvyksiančioje Dainavos stovykla-vietėje liepos 9 - 22 dienomis.

-- Jonas Limontas, Lietuvos buriuotojas, apiplaukęs Pasaulį, gegužės 23 d. Toronto, Ont., Lie-tuvių Namų seklyčioje rody-s vaidžiausė iš savo kelionės.

-- Kun. prof. Antanas Liui-ma, SJ, ilgametis Lietuvos Katali-kų Mokslo Akademijos pir-mininkas, už nuopelnus garsi-nant lietuvių išieivų mokslo lai-mėjimus, Lietuvoje atkuriant LKM Akademiją ir jo organiza-cinius bei akademinis darbus, prezidento Algirdo Brazausko Vilniuje buvo apdovanotas D. L. K. Gedimino trečio laipsnio or-dinu.

-- Toronto, Ont., Priskėli-mo lietuvių parapijoje, kurią aptarnauja lietuviai pranciškoi-ai, gegužės 14 d. dvidešimtpenki jaunuoliai ir jaunuolės priėmė sutvirtinimo sakramentą iš vysk. Pauliaus A. Baltakio, OFM.

-- Dainavos jaunimo stovyklavietės, Manchester, MI, naujuoju administratoriumi pat-virtintas Nick Puscas. Jis yra lie-tuvių kilmės socialinės tarny-bos profesionalas, dirbęs su jaunimu, visuomene, valdžios įstaigomis.

-- Dail. Vladas Vaitiekū-nas, St. Petersburg, FL, ilgame-tis gyventojas, sulaukęs 89 m. amžiaus, gegužės mėnesio pra-džioje išvyko gyventi į Lietuvą.

-- Dr. Jonas Vytautas Dun-čia pateko į pasižymėjusių Du-Pont Merck bendrovės darbuo-tojų nuotrauką. Ši bendrovė išra-do naują vaistą nuo aukšto krau-jospūdžio. Vaistas jau naudoja-mas Europoje ir Japonijoje. Dr. Dunčia atliko didelę vaisto tyri-nėjimo ir pritaikymo darbų dalį. Apie tai praneša didžiausias De-laware laikraštis "The News Jour-nal" balandžio 19 d. laidoje.

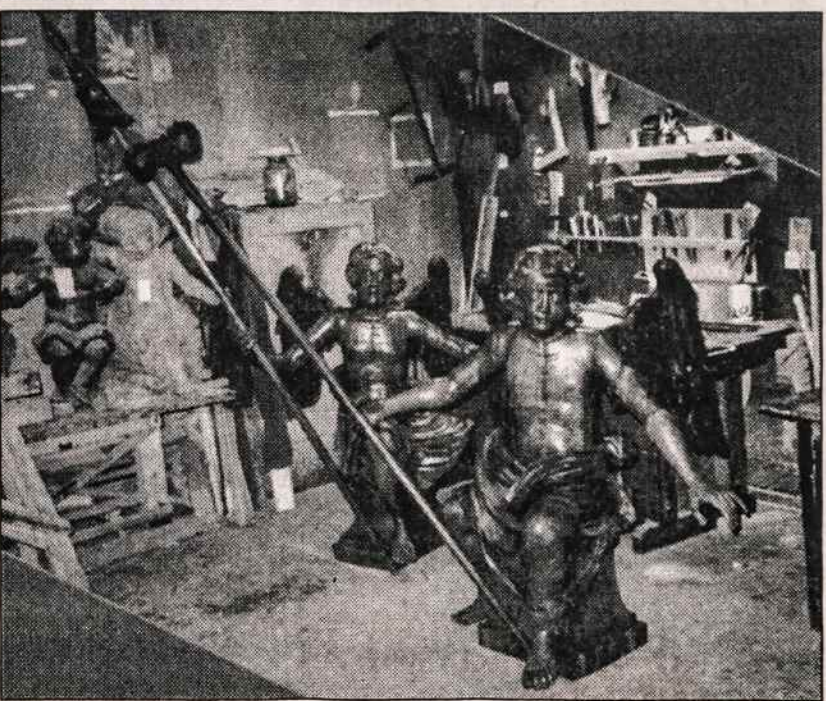
-- JAV LB XIV Tarybos antroji sesija įvyks spalio 14 - 15 dienomis St. Petersburg, FL.

Vilniuje atgimsta pranciškonų vienuolynas

(atkelta iš 2 psl.)

vėlyvosios gotikos šėdeveras - Šv. Onos bažnyčia, baigta statyti 1581 m. Tai vienas pirmųjų restauruotų pastatų Lietuvoje. Vertingiausias meniniu požiūriu yra pagrindinis bažnyčios fasadas, kurio statybai panaudota net trisdešimt trijų profilių plytos.

Tačiau pranciškonų atgautų nuosavybių problemos nesibaigia tik su šia Vilniaus senamiesčio dalimi. Laukia neatlikti darbai ir Šv. Jurgio bažnyčioje Kaune ir Kretingos vienuolynuose. Tam bus reikalinga ir naujosios kartos pranciškonų Lietuvoje pagalba ir pasišventimas.

Atnaujinamos Bernardinų bažnyčios altorių statulos.

LIETUVOJE ir apie LIETUVĄ

- Lietuvos užsienio reikalų ministras Povilas Gylys mano, kad Lietuvos dalyvavimas NATO programoje "Partnerystė vardan taikos" yra geriausia praktinė priemonė šalies ginkluotosioms pajėgoms kurti bei siekti

narystės NATO. Tai ministras P. Gylys pareiškė gegužės 31 d. Olandijos mieste Noordwijke vykusiame Šiaurės Atlanto Bendradarbiavimo Tarybos (NACC) užsienio reikalų ministrų posėdyje. Kaip praneša Lietuvos URM informacijos ir spaudos skyrius, ministras P. Gylys sveikino Rusijos pasirašytą individualios partnerystės su NATO programą.

- Lietuvos užsienio reikalų ministerijos sekretorius Rimantas Šidlauskas birželio 1 d. specialiam Seimo užsienio reikalų komiteto posėdyje pateikė informaciją apie Lietuvos jūros sienos nustatymo eigą. R. Šidlauskas yra valstybinės komisijos Lietuvos valstybės sienai delimituoti ir demarkuoti bei ekonominei zoniui Baltijos jūroje nustatyti pirmininkas. Toks specialus parlamento UR komiteto posėdis buvo sušauktas po to, kai trečiadienį šio komiteto nariai išreiškė susirūpinimą, kad nėra informuoti apie gegužės 20-ąją Maišiagalėje Lietuvos ir Latvijos prezidentų Algirdo Brazausko ir Gunčio Ulmanio pasirašytą memorandumą. Tačiau UR

komiteto nariams Maišiagalos memorandumo tekstas nebuvo pateiktas.

- Orimulsiono tiekimo sutartis yra, visų pirma, politinis žingsnis, užtikrinantis Lietuvos energetinę nepriklausomybę, pareiškė Lietuvos ministras pirmininkas Adolfas Šleževičius. Spaudos konferencijoje birželio 1 d. A. Šleževičius teigė, kad orimulsionas ir tolimoje ateityje garantuos stabilias energijos kainas, tuo tarpu mazuto kaina neišvengiamai ir labai sparčiai didės. "Aš supratau Rusijos ambasadoriaus interesus, kad orimulsionas nebūtų įvežamas į Lietuvą", sakė premjeras, minėdamas dvi valandas trukusį pokalbį su Rusijos ambasadoriumi Venecueloje, kai Lietuvos delegacija baltandžio pabaigoje ten vedė derybas. Tačiau premjeras sakė nesužinojęs, kodėl tokios mintys vis labiau eskaluojamos pačių Lietuvos politikų. "Labai apmaudu, jog garbingų ekologų iš Amerikos komentarai gerokai prasilenkia su tikrove", sakė A. Šleževičius. Neseniai žymus JAV gamtosaugininkas Valdas Adamkus spaudoje teigė, kad prieš pasirašant kontraktą, būtina išsiaiškinti aplinkosaugos sąlygas ir galimą šio kuro žalą žmonėms. Panašias mintis trečiadienį spaudos konferencijoje išsakė ir Centro sąjungos pirmininkas, Seimo narys Romualdas Ozolas. A. Šleževičius spaudos konferencijoje sakė, kad energetikos objek-

tų taršalai sudaro tik 9 proc. visų taršalų, o orimulsiono dalis juose nesiekia dešimtosios dalies. Be to, sutartis būsimosioms vyriausybės palieka laisvas rankas bet kada nutraukti orimulsiono tiekimą. Lietuva - šeštoji pasaulio šalis, pradėjanti iveržti ir naudoti šią kuro rūšį, sakė premjeras. Pasak jo, orimulsioną naudoja Japonija, JAV, Danija, Didžioji Britanija ir Kanada. Orimulsioną Lietuvai tiekia Venecuelos kompanija "BITOR Europe Ltd."

- Lietuvos ir Rusijos ekspertų grupės gegužės 31 d. Kaliningrade tarėsi dėl rusų karo aviacijos skrydžių virš Lietuvos tvarkos ir skolų už juos grąžinimo. Ekspertų grupėms vadovavo ambasadorius Virgilijus Bulovas ir Rusijos Baltijos laivyno aviacijos vadas generolas Vasilijus Proskurninas. Kaip pranešė Lietuvos URM informacijos ir spaudos skyrius, "susitikime šalys įvertino susidariusią situaciją Rusijos ginkluotųjų pajėgų aviacijai naudojant Lietuvos oro erdvę ir pasikeitė nuomonėmis, kaip toliau tobulinti Lietuvos oro erdvės naudojimo tvarką". Pasak oficialaus pranešimo, taip pat buvo atkreiptas Rusijos atstovų dėmesys į tai, kad iki šiol nėra sumokėta skola už Lietuvos oro erdvės naudojimą, ir pareikštas pageidavimas, kad ši skola būtų netrukus apmokėta. Pranešime nekalbama nei apie skolos dydį, nei apie rusų reakciją į lietuvių pageidavimą ją gražinti. Kaip sužinota Civilinės aviacijos direktoriuje, Rusijos skola Lietuvai už karo aviacijos skrydžius jos

oro erdvėje siekia maždaug 280 tūkstančių litų. Pasak direktorijos pareigūnų, Rusija apskritai nėra nė karto mokėjusi Lietuvai už savo karinį oro tranzitą. Birželio 1 d. nepavyko gauti informacijos apie Rusijos karo lėktuvų skrydžius virš Lietuvos gegužės mėnesį nei UR ministerijoje, nei Civilinės aviacijos departamente. Po incidento su žemai virš Vilniaus praskridusiais rusų karo sraigtasparniais pavasario pradžioje Lietuva buvo nutraukusi leidimus rusų karo lėktuvų skrydžiams, tačiau netrukus ėmė juos vėl išduoti. Pasak URM informacijos skyriaus, Lietuvos delegacija informavo Rusijos atstovus apie rengiamus oro erdvės naudojimo taisyklių pakeitimus, atsižvelgiant į tarptautinių dokumentų reikalavimus. Rusijai pranešta, kad šie pakeitimai bus padaryti Lietuvos vidaus dokumentuose ir bus taikomi visų šalių orlaiviams.

- 31-asis "Poezijos pavasaris" skaitančiuosius ir rašančiuosius tradicinei akistatai su poetiniu žodžiu šiemet pakvietė į Senamiestį, pagarbiai tebesaugantį Maironio atminimą. Jo "Pavasario balsų" 100-Osios metinės - nedirektyvinis šios šventės ženklas. O kaip giliai mūsų atminty ir širdy Maironio poezija, geriausiai paliudijo renginio pabaiga, kai senosios Kauno pilies papėdėje nuvilnijo visų susirinkusiųjų jautriai sugiedota "Lietuva Brangi". Poezijos pavasario laureatui skirtu ažuolu vainiku šiemet apdovanotas kaunietis poetas Donatas Kajokas.

- Kodėl jūs pas mus patekote? - klausia kalėjimo prižiūrėtojas naujo kalinio.
- Kalta nerūpestinga jaunystė...

- Bet jums ne mažiau kaip šešiasdešimt!
- Taip. Bet mano advokatui - dvidešimt penkeri...

Žmona - vyrui:
- Jeigu aš tau įgrisau, taip ir sakyk. Pokalbio metu tu 20 kartų nusižiovavai.
- Brangioji, aš nežiovavau. Aš bandžiau įterpti žodį.

Tėvas priekaištuoja sūnui:
- Aš nepagalėjau daugybės pinigų, kad taptumei gydytoju. O tu man galli vienos cigaretės...

Storulis nulipą nuo svarstyklių

ir ilgam susimąsto.
- Apie ką galvoji? - domisi žmona.
- Bandau apskaičiuoti, kiek ūgio man trūksta.

- Garsone, atrodo, šiek tiek padauginau. Atneškite ką nors blaivinančio.
- Prašom saskaitą...

- Tu mane myli?
- Žinoma, brangioji.
- Ar visi mane?
- Maryte, tu turi blogą įprotį - kalbėdama šokinėji nuo vienos temos prie kitos.

- Daktare, mano vyras sunkiai serga: aš su juo kalbu ištisą valandą, o jis nė negirdi.
- Ponia, tai ne liga. Tai Dievo dovana!

Šeiminkė klausia studento:
- Kodėl nebeateina jūsų sesuo? Rado kitą butą?
- Ne, rado kitą brolių.

- Mano vyras kiekvieną vakarą bėgioja nuo infarkto.
- Pas ką?

atlanta IE, Inc.
800 - 775 - SEND ▼ 914 - 258 - 5133

Garantuotas, greitas ir saugus siuntinių pristatymas nuo DURŲ iki DURŲ

Siuntiniai pasieks gavėją per 6 savaites, o oro paštu - per 14-a darbo dienų į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, BALTARUSIJĄ, RUSIJĄ.

JUNE PICK-UP SCHEDULE

06/8 THURS	NEWARK, NJ	10-11 AM
06/10 SAT	BROOKLYN, NY	12-1 PM
06/13 TUES	NEW BRITAIN, CT	11-12noon
	NEW HAVEN, CT	2-3 PM
	WATERBURY, CT	4-5 PM
06/15 THURS	PHILADELPHIA, PA	10-12noon
	BALTIMORE, MD	4-5 PM
06/16 FRID	KEARNY, NJ	11-12noon
	PATERSON, NJ	1-2 PM
06/20 TUES	PUTNAM, CT	11-12noon
06/22 THURS	NEWARK, NJ	10-11 AM
06/24 SAT	BROOKLYN, NY	12-1 PM
06/27 TUES	NEW BRITAIN, CT	11-12noon
	NEW HAVEN, CT	2-3 PM
	WATERBURY, CT	4-5 PM
06/29 THURS	PHILADELPHIA, PA	10-12noon
06/30 FRID	KEARNY, NJ	11-12noon
	PATERSON, NJ	1-2 PM

Visus metus geriausias draugas - "Darbininkas" - lankys jus kas savaitę!
Prenumerata vieniems ištams tik \$30!

ECONOMY AIRFARES TO VILNIUS

New York-Vilnius-New York \$630 r.t.
Chicago-Vilnius-Chicago \$675 r.t.
One way to Vilnius \$370

FREGATA TRAVEL
250 West 57th Street, 1211
New York, NY 10107
Tel.: (212) 541-5707

PAPIGINTOS KAINOS Į VILNIŲ šią VASARĄ

	Birž. rugpj.
Iš New York arba iš Bostono nuo	\$886.00
Chicago arba Florida	\$942.00
Los Angeles, San Francisco, Seattle	\$1,062.00

Pensininkams - papigintos kainos dažniais atvejais. Kainose neįskaityti mokesčiai.

Mes siūlome papigintus skrydžius į Vakarų Europą, Australiją, Pietų Ameriką, taip pat keliones laivu ir skrydžius į Karibų salas.

AIREX TRAVEL AGENCY
382 Broad Ave
Leon, NJ 07605
(201) 944-1273 (800) 955-7370 (201) 947-2189

TELEPHONE CALLS TO LITHUANIA \$0.85 PER/MIN
ANY DAY, ANY TIME, NO NEED TO SWITCH CURRENT TELEPHONE COMPANY
Call AOF International at (617) 489-5952

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B. S.
77-01 JAMAICA AVENUE (Cor. 77th Street)
Woodhaven, N. Y. 11421
WE DELIVER
Tel.: 296-4130

ATGIMUSIOS LIETUVOS DAINOS

Jūs galite namuose klausyti gražiausių Lietuvos estradinių dainų, jei įsigysite trijų kasetų komplektą (po 90 minučių kiekviena) tik už 17 dol.
(Persiuntimui pridėti 2 dol.)
Dėl užsakymų skambinti Darbininko administracijai
9 val. r. - 4 val. p. p.
tel. 718 827-1351 arba rašyti:
Darbininkas (administr.)
341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

VILTIS (HOPE) LITHUANIAN RELIEF PARCEL SERVICE, Inc.
368 West Broadway, Boston, MA 02127
TEL.: (617) 269-4455

TIESIOGINIAI SIUNTINIAI IŠ BOSTONO Į VILNIŲ

- Siuntinių Agentūra VILTIS pristato siuntinius žmonėms asmeniškai į namus.
- Minimalus mokestis už persiuntimą yra \$25.
- Visi siuntiniai apdraudžiami. Muitų nėra.
- VILTIS ir toliau tęsia pagalbos siuntinių organizavimo programą - VILTIES DOVANA. Aukotojas gali asmeniškai paremti vargstančią Lietuvos šeimą, Sibiro tremtinį, vienišą žmogų. Gavome naujus sarašus su virš 3,000 šeimų.

Siuntinius priimame nuo antradienio iki šeštadienio VILTIES įstaigoje: 368 West Broadway, Lietuvių Klubo I aukšte.

Birželio mėnesį siuntinius priimsime:

LOWELL, MA	birželio 9 d.	12 - 1 val. p.p.
LAWRENCE, MA	birželio 9 d.	2 - 3 val. p.p.
NASHUA, NH	birželio 9 d.	4 - 5 val. p.p.
WATERBURY, CT	birželio 10 d.	9.30- 11val. ryto
HARTFORD, CT	birželio 10 d.	1 - 3 val. p.p.
GARDNER, MA	birželio 12 d.	4.30 - 6 val. p.p.
KENNEBUNKPORT, ME	birželio 13 d.	10 - 12 val. ryto
PUTNAM, CT	birželio 14 d.	1 - 2.30 val. p.p.
PROVIDENCE, RI	birželio 14 d.	4 - 6 val. p.p.
PENNSYLVANIA, Antracite region	birželio 15-16 dienomis	
BROOKLYN, NY	birželio 17 d.	12 - 4 val. p.p.
NORWOOD, MA	birželio 20 d.	6 - 7 val. p.p.

VILTIS - LIETUVIŠKA SODYBA
368 West Broadway
So. Boston, MA 02127
(617) 269 - 4455

MES SIŪLOME PIGIAUSIAS KELIONES Į VILNIŲ IŠ BET KOKIOS VIETOVĖS AMERIKOJE AR KANADOJE

Ferrante Travel Center
135 Broad Ave., Palisades Park, NJ 07650
(800) 654-2432 (201) 592-8780

Amerikos Lietuvių Taryba praneša

NATO narystės reikalu

Teisės į pilną NATO narystę klausimą dar šių metų pradžioje JBANC sėkmingai kėlė JAV Kongrese, kur buvo pritarta nuomonei, jog buvę sovietų okupuoti, o dabar nepriklausomi kraštai, šia narystę turėtų gauti.

Paskutiniu metu šis reikalas vis labiau bręsta ir šią NATO narystę remia ir JAV Administracija, ir didelė dauguma Amerikos Kongreso.

Yra grupė politikų, kurie nenori, kad iš sovietų okupacijos išsilaisvinusiems kraštams būtų suteikta NATO narystė. Šie politikai siūlo tiems kraštams suteikti "pasitikėjimo šviesia ateitimi ir saugumo jausmą". Tačiau Vakarų sąjungininkai NATO narystę Rytų, Vidurio ir Šiaurės Europos kraštams jau yra pažadėję.

Iš 50 metų perspektyvos

Vatikano spaudos salėje gegužės 16 d., buvo pristatytas popiežiaus Jono Pauliaus II kreipimasis, skirtas II-ojo pasaulinio karo pabaigos Europoje 50-osioms metinėms. Prie Šv. Sosto akredituotiems žurnalistams ji pristatė Popiežinės teisingumo ir taikos tarybos pirmininkas kardinolas Roger Etchegaray.

II pasaulinis karas, Europoje pasibaigęs 1945 metų gegužės 8 dieną, o Azijoje keletą mėnesių vėliau, po Hiroshima ir Nagasaki miestų sunaikinimo, - rašo Jonas Paulius II, - nebuvo tik svarbus, lemtingas istorinis įvykis. II pasaulinis karas pabaigė vieną ir pradėjo kitą žmonijos savimonės epochą. Šiandien, praėjus penkiasdešimčiai metų nuo karo pabaigos, negali blėsti anų baisių įvykių prisiminimas; žmonių patirti karo baisumai turi būti pamoka ir išpėjimas tiek dabartinėms, tiek būsimoms žmonių kartoms.

Šiandien paskelbtame dokumente, Popiežius apžvelgia dvidešimtojo amžiaus pirmos pusės

Europos kultūrą, joje ieško priežasčių, pastūmusių Europos tautas į pasaulinę katastrofą.

Pasaulis, o ypač Europa, buvo praradusi moralines jėgas, reikalingas atsispirti katastrofai. Totalitarizmai buvo sunaikinę žmonių atsakomybę. Policiniai režimai ir sisteminga propaganda visuomenes pavertė masėmis, praradusiomis laisvės ir tiesos sampratą.

II pasaulinis karas buvo totalitarizmo tiesioginė pasekmė. Tačiau karo pabaiga savaime nenužymėjo totalitarinių režimų viešpatavimo pabaigos. 1945 metų gegužės 8 dieną buvo išlaisvinti tik dalies koncentracijos stovyklų daliniai; Rytų Europoje koncentraciniai veikė dar ilgu dešimtmečius. Ir dabar, praėjus 50 metų po karo, tie patys neišnykę totalitarizmai sėja smurtą pasaulyje ir pačioje Europoje. Dar ne visi pasimokė, kad ant smurto pamato negalima pastatyti teisingos visuomenės, kad neįmanoma ginklu kurti teisingumo. Karas dar nepasibaigė, - rašo Popiežius.

Tas pats karas, kurstomas to paties totalitarizmo, dar vyksta Balkanuose ir Kaukaze ir visur, kur liejamas nekaltųjų kraujas.

Toliau, savo dokumente, Jonas Paulius II kreipiasi į jaunimą. Ragina budėti, kad jų sąžinių neužvaldytų smurto ir mirties kultūra, kad tikėdami žmoniškumu, visada sugebėtų atsispirti pagundai ginklu ir prievarta siekti teisingumo. Primindamas Kristaus žmonių meilės išakymą, Popiežius ragina: "mylėk kita tautą kaip savąją".

Galiausiai Popiežius kreipiasi į viso pasaulio krikščionis, primindamas jų taikos pašaukimą. Kiekvienas krikščionis turi mylėti taiką ir jos siekti; taika yra žmonių ištikimybės Kristui matas.

-o-

Kardinolas Roger Etchegaray, žurnalistas pristatydamas Popiežiaus Jono Pauliaus II-ojo kreipimąsi, skirtą karo pabaigos 50-osioms metinėms, taip pat pranešė, kad birželio 11 dieną Šv. Tėvas Vatikano Šv. Petro bazilikoje aukos mišias už visas II-ojo pasaulinio karo ir dabartinių konfliktų aukas.

Vatikano dienraštis "L'Osservatore Romano" gegužės 16 d., pusę numero skiria naujam Popiežiaus dokumentui. Spausdinamas visas kreipimosi tekstas, nuotraukos su Balkanų karo ir Popiežiaus vizito Auschwitz koncentracijos stovykloje vaizdais. Ypač pirmasis puslapis susišaukia su paskelbtuoju Popiežiaus kreipimosi tekstu vidury įkomponuotos dvi mažos žinios, du agentūriniai pranešimai - vienas apie karą Bosnijoje, kitas - apie rusų artilerijos apšaudytą Čečėnijos Bamut miestą. **VRLS**

Rūpintojėlis Kryžių Kalne. Viktoro Kapočiaus nuotrauka

St. Petersburg, Florida

Ekskursija į Lietuvą išvyks ta liepos 8 d., grįžta rugpjūčio 10 d.

Birželio didieji trėmimai bus paminėti birželio 11 d. Lietuvių namuose.

Tėvo diena bus minima birželio 18 d.

Amerikos nepriklausomybės diena, liepos 4-ąją, Lietuvių klube bus vaišės ir programa. Pagelbės "Audros" šokėjos ir Moterų kvartetas.

Poetas Leonardas Žitkevičius, miręs šią žiemą, buvo prisimintas gegužės 28 d. piliečių klube.

Tarptautiniame mugių klube ketverius metus lietuviams atstovavo Aldona Česėnaitė. Dabar ji iš tų pareigų pasitraukė. Nauju pirmininku sutiko būti Albinas Karnius. Pavaduotoja tebėra Elena Radvilienė. Pelno iš tarptautinio festivalio liko \$3,416.06.

Motinos diena klube buvo paminėta gegužės 14 d. Susirinko 250 svečių. Popietinę programą atliko St. Peterburgo lituanistinės mokyklos mokiniai.

"Audra" tautinių šokių grupė, Tampos mokykloje balandžio 21 d. atliko programą. "Audros" šokėjai pašoko džukų polką, "Pradės aušrelė aušti", o su didžiausiu pasisekimu buvo sušoktas "Suktinis".

Lietuvos dukterų draugijos metiniame narių susirinkime išrinkta nauja valdyba: pirmininke Aldona Česėnaitė, narėmis - Aldona Andriulienė, Kleofa Gaižauskienė, Janina Jarašienė ir Elena Jasaitienė.

Sudarytas komitetas surengti JAV LB XIV-osios tarybos sesiją spalio 14 - 15 dienomis Dolphin Beach Resort. Komitetą sudaro pirm. Albinas Karnius, Angelė Karnienė, Vidā Meiluvienė, Liutaveras Siemaška, Mečys Šilkaitis ir Rimas Karnavičius.

Lietuvių Fondo renginys numatytas gruodžio 6 d. Lietuvių Klube.

L.Ž.K.

vagysčių, toks pat liko nusikaltimų, susijusių su narkotikais skaičius.

Detroit, MI

75 metų jubiliejinis susirinkimas

Šiomet Šv. Antano lietuvių parapija ir Lietuvos Vyčių 102 kuopa, veikianti prie Šv. Antano parapijos, Detroite, atšvęs savo 75-tų metų sukaktis.

L. V. 102 kuopa šeiminkaus per 82-ąjį seimą Novi Hilton viešbutyje, Novi, MI, rugpjūčio 9 - 13 d. Vienas iš pagrindinių

šio suvažiavimo įvykių bus vakarienis su šokiais. Buvo nutarta šiame pokylyje suruošti pirmąją, didingą buvusiuoju Šv. Antano mokyklos auklėtinų susitikimą. Ši mintis daug ką sudomino. Kadangi šios mokyklos auklėtiniai išsklaidyti per visas JAV, yra sunku juos susieškoti.

Visuomenė prašoma padėti surasti tuos buvusius mokinius, su kuriais Jūs turite ryšius. Prašome atsiųsti jų vardus, adresus ir telefono numerius. Pasižymėkite jų kalendorius ir planuokite dalyvauti šiame pokylyje.

Vakarienis su šokiais įvykis šeštadienį rugpjūčio 12 d. 6 v. v. Novi Hilton viešbutyje, Novi, MI (Detroito priemiestyje). Stalai bus sutvarkyti pagal mokyklos baigimo datą nuo 1930 iki 1971 metų, kai mokyklos durys buvo uždaromos. Seselės vienuolės, kurios mokė tais laikais, yra pakviestos dalyvauti. George Perles, lietu-

Religinės žinios iš Lietuvos

-- **Tarpdiecezinėje Kauno kunigų seminarijoje** gegužės 27 d. paminėtos vyskupo, rašytojo, tautinio atgimimo žadintojo Motiejaus Valančiaus mirties 120-osios metinės.

Iš ryto Arkikatedroje Bazilikoje buvo aukojamos Šv. Mišios, giedojo "Jaunystės" choras. Minėjimą, kurį surengė Lietuvių katalikų mokslo akademija, Vytauto Didžiojo Teologijos fakultetas ir Kauno tarpdiecezinė kunigų seminarija, pradėjo vyskupas Sigitas Tamkevičius.

Šv. Antano kolegijos religinio folkloro ansamblio, Vytauto Didžiojo universiteto skaitovų pastangomis minėjime buvo gražiai pagerbta vyskupo Motiejaus Valančiaus kūryba.

-- **"Caritas"** federacija Lietuvoje susilaukė spaustuvės įrengimų, apmokėtų Vokietijos Caritas ir Maltos organizacijų surinktomis lėšomis. Su šiais įrengimais tikimasi spausdinti aukštos kokybės leidinius religiniam auklėjimui mokyklose ir visuomenėje. Vokietijos katalikų pagalba ypatingai daug padeda Lietuvai.

-- **Kaišiadoryse** jau veikia Adomo Jakšto vardo nepriklausoma katalikų spaustuvė. Prie jos statybos prisidėjo Lietuvos ir užsienio tikintieji, bet didžiausią paramą suteikė "Kirche in Not" organizacija ir Amerikos Vyskupų Konferencija.

-- **Varėnoje pašventinta** naujai atstatyta Šv. Mykolo Arkangelo bažnyčia, o Elektrėnuose statoma nauja, didelė ir moderni bažnyčia. Dar daug lėšų ir pastangų bus reikalinga Prisikėlimo bažnyčios Kaune, Palaimintojo Jurgio Matulaičio Vilniuje, Tilžės, Klaipėdos ir kitų senų bei naujų bažnyčių statybai.

-- **Vilniaus Arkivyskupijos** kurijai grąžinta buvusi Trinitorių bažnyčia ir vienuolynas, kur dabar yra įsikūrusi Vilniaus kunigų seminarija.

-- **Nors šiuo metu** Lietuvoje statoma ir remontuojama apie 100 bažnyčių, bet Lietuvos Vyskupų Konferencija labai susirūpinusi seimo ir vyriausybės antireliginiais pareiškimais ir naujais nuosavybės grąžinimą varžančiais įstatymais, kurie vykdomi be jokio pasitarimo su Bažnyčios atstovais.

-- **Klaipėdoje**, prie Šv. Juozo Darbininko bažnyčios atidarytas jaunimo dvasinės pagalbos centras, kurio iniciatoriumi buvo kun. Edis Putrimas iš Toronto. Pati bažnyčia dar tebestatoma, bet pagalbos centras jau aptarnauja visą Telšių vyskupiją.

-- **Telšiuose pašventinta** naujai atidaryta vyskupijos vargšų valgykla ir jau veikia, arba dar steigiami senelių bei vaikų prieglaudų namai ir bibliotekos keleriuose vyskupijos miesteliuose.

Tokie pat labdaros centrai kuriami ir kitose vyskupijose.

LIETUVOJE

vių kilmės, buvęs vyriausias futbolo treneris Michigan State universitete, bus garbės svečias.

Mišias Šv. Antano bažnyčioje Stasio Sližio. Mūsų viltis yra pripildyti bažnyčią taip, kaip anais laikais. Kadangi parapijos ateitis yra nežinoma, šis gali būti vienas iš paskutinių svarbesnių minėjimų švenčių. Po mišių bus vaišės ir programa parapijos sve-tainėje (buvusi mokykla).

Bilietus šiems renginiams reikalinga įsigyti iš anksto. Bilietai nebus parduodami prie durų. Viešbutis ir parapijos komitetas turi žinoti dalyvaujančių svečių skaičių.

Dėl smulkesnių informacijų prašome kreiptis pas Aldoną (Nausėdas) Bunj'kis tel. 1 - 801 - 288 - 3736; Regina Juškaitė - tel. 1 - 313 - 554 - 3288; ir Robertą S. Boris tel. 1 - 810 - 682 - 0098.

Regina Juškaitė

Atsisveikinome su Romualdu Markevičiumi

A. a. Romualdas Markevičius (Markus), gimęs Lietuvoje 1915 m. kovo 10 d., išgyvenęs Woodhavene, NY, 30 metų, mirė savo namuose gegužės 14 d., sulaukęs 80 metų amžiaus.

Velionis buvo pašarvotas Shalins laidojimo koplyčioje. Atsisveikinimas įvyko gegužės 15 d. Maldas sukalbėjo kun. Jonas Pakalniškis, ilgametis šeimos draugas. Atsisveikinimas baigtas visiems sugiedant "Marija, Marija". Sūnus Leopoldas padėjo visiems atsilankiusiems ir pakvietė dalyvauti mišiose ir laidotuvėse. Gegužės 16 d., antradienį, mišias Apreiškimo parapijos bažnyčioje aukojo klebonas kun. Vytautas Palubinskas. Po mišių į Cypress Hills kapines palydėjo klebonas kun. V. Palubinskas ir būrys draugų.

Romualdas Markevičius dirbo "American Express" banke, kur sulaukė ir pensijinio amžiaus.

Nuliūdime liko žmona Amelija, kuri vyrą labai rūpestingai globojo jo ilgos ligos metu. Jai daug padėjo jos sesutė Sofija. Taip pat liko sūnus Leopoldas ir daug giminių, grįžusių iš ilgos vergijos Sibire.

Velionis buvo uolus "Darbininko" skaitytojas.

Ona Barauskienė

Mirė Barbora Kartanowicz

Barbora Kartanowicz, gimusi 1912 m. vasario 12 d. Elizabeth, NJ, mirė 1995 m. gegužės 12 d. savo namuose Ozone Park, NY, sulaukusi 83-jų metų amžiaus.

Velionė buvo pašarvota Shalins laidojimo koplyčioje. Atsisveikinimas buvo gegužės 14 d. Po mišių Aušros Vartų parapijos bažnyčioje, New York, NY, gegužės 15 d. palaidota Šv. Karolio kapinėse, Farmingdale, NY.

Nuliūdime liko vyras Mykolas, sūnus Ričardas su žmona Elena, 3 anūkai, 3 proanūkai, brolis Benediktas su šeima ir kiti giminės.

Barbora, kol leido jėgos, buvo pavyzdinga Aušros Vartų parapietė ir daug dirbdavo parapijos renginiuose. Priklausė prie Aušros Vartų Lietuvos Vyčių 12-tos kuopos. Vyčiai gražiai pagerbė a. a. Barborą atsisveikindami koplyčioje maldomis ir giesmėmis. **O.B.**

KELIONĖ Į VILNIŲ

iš New Yorko ir Chicagos per Varšuvą - pigiausia.

-- Skryžiai LOT oro linija --

POLISH AIRLINES
LOT

O pigiausi LOT bilietai gaunami agentūroje

VYTIS

40-24 235 St.

Douglaston, NY 11363

Tel.: 718 423-6161; 1-800-77-VYTIS

FAX.: 718 423-3979

Papiginti bilietai gaunami ir su kitom oro linijom

DARBININKAS

E-mail: 71712.107@compuserve.com

Redakcija (718) 827-1352
 Redakc. FAX .. (718) 827-2964
 Administr. (718) 827-1351

Spaustuvė (718) 827-1350
 Vienuolynas ... (718) 235-5962
 Vyskupas (718) 827-7932
 Salė (kor.) (718) 827-9645
 Salės adm. (718) 235-8386

341 Highland Blvd.
 Brooklyn, NY 11207

Didžiųjų birželio trėminių minėjimas bus birželio 18 d., sekmadienį, Apreiškimo parapijoje. Pamaldos įvyks 11 val. bažnyčioje. Pamokslą sako kun. Vytautas Pikturna, pats buvęs politinis kalinys. Giedos Apreiškimo parapijos choras, vadovaujamas Astos Barkauskienės. Tuoj po mišių mokyklos žemutinėje salėje bus minėjimo antroji dalis. Trumpą įvadinį žodį tars rašytojas Paulius Jurkus. Minėjimo programą atliks naujai susiorganizuojusios LB NY apylinkės "Versmė" nariai. Po programos - kavutė.

Putnam, CT, šią savaitę vyks ta lietuvių kunigų rekollekcijos. Iš New Yorko į jas išvyko kun. Jonas Pakalniškis. Prie jo prisidėjo ir kun. Vytautas Pikturna iš Floridos bei prel. Antanas Bertausis iš New Jersey. Kun. Stasys Raila buvo susirgęs ir pragulėję savaitę ligoninėje. Dabar gydos namie gydytojų priežiūroje.

LD Kunigaikštienės Birutės draugovės narių susirinkimas įvyks birželio 25 d., sekmadienį, 3 v. popiet St. Savukynienės namuose, 74 - 25 85th Rd., Woodhaven, NY. Tel. 718 298 - 3596.

Dr. Apolonija Radzivanienė yra susirgusi ir guli ligoninėje. Jos prižiūrėti iš Australijos atskrido marti Birutė.

"**VILTIES**" siuntinių agentūros atstovai Brooklyne, NY, siuntinius vėl priims birželio 17 d., šeštadienį, nuo 12 iki 4 val. popiet Kultūros Židinio kieme, buv. spaustuvės patalpose. Dėl siuntinių paėmimo iš kitų vietovių žiūr. skelbimą 6 psl.

Jadvyga Matulaitienė, New York lietuvių tautinių šokių ansamblio "Tryptinis" vadovė, 60 metų išdirbusi tautinių šokių srityje, išėjo į pensiją. Ji dėkoja visiems mokytojams - vadovams už nuoširdų bendradarbiavimą, o jaunimui ir vyresniesiems už malonias kartu praleistas valandas lietuviškojo šokio sukuryje. Nepailstanti vadovė taip pat dėkoja New Yorko lietuvių visuomenei už įvairiomis progomis suteiktą moralinę ir materialinę paramą "Tryptiniui", kuris šiemet švenčia 45 metų gyvavimo amžiu.

ATLANTA Import Export, Inc., siuntinių į Lietuvą persiuntimo bendrovės atstovai, į New Yorką atvyks šeštadieniais birželio 10-ą ir birželio 24-ą dienomis. Tomis dienomis siuntinius priims Kultūros Židinio kieme, buv. spaustuvės patalpose, nuo 12 iki 1 val. popiet. Jokių muitų nėra. Dėl informacijų skambinkite tel. (914) 258-5133. (Dėl siuntinių surinkimo gegužės mėnesį kitose vietovėse žiūrėkite skelbimą 6 psl.)

Frances Covalsky piano rečitalį birželio 10 d., 7:30 val. vak. St. Matthew the Apostle parapijos salėje, Randolph, NJ 07069, rengia Lithuanian / American Club of Northern New Jersey. Klubui vadovauja George Degutis ir Louis Šliažas. Daugiau informacijų apie koncertą gali suteikti Susan Covalsky, telef. 201 328 - 2850 arba Genevieve Pladis, telef. 201 377 - 0917.

BAISIOJO BIRŽELIO MINĖJIMAS

įvyks sekmadienį, birželio 18 d.
 Apreiškimo parapijoje,
 Brooklyn, NY

11 val. - pamaldos.

Pamokslą sakys kun. Vytautas Pikturna.
 Giedos Apreiškimo par. choras.
 Solo - Vytautas Alksnins.

Tuojuo po pamaldų apatinėje salėje bus minėjimas.

Kava -- pyragaičiai.

Minėjimas baigsis 2 val. popiet.

Visus atsilankyti kviečia --

LB New Yorko apygardos valdyba

"Darbininko" JUBILIEJINIAI KONKURSAI

"Darbininko" laikraštis, švėsdamas savo 80 metų sukaktį, skelbia atvirus novelės ir straipsnio konkursus.

Novelės konkursas lyrine tema "Laiškas draugei, draugui iš Tėvynės ar užjūrių". Šiam konkursui įvedama lyrinė epistoliarinė (laiško) forma. Novelės ilgis - 15-20 mašinėlė (spausdintuvu) rašytų (dviguba interlinija) puslapių.

Straipsnio konkursas religine tema "Ko Rūpintojėlis laukia iš mūsų". To pageidavo premijos mecenatas prel. dr. Juozas Prunskis. Straipsnio ilgis 12-15 mašinėlė (spausdintuvu) rašytų (dviguba interlinija) puslapių.

Kiekvienam iš konkursų atskirai yra paskirtos sekančios premijos: I-a premija 300 dol. II-a premija 100 dol. Dvi trečios po 50 dol.

Laikas iki konkurso pabaigos: spalio 1d. pašto antspaudo data ant gauto konkurso voko.

Kūriniai siunčiami konkursams įprasta tvarka, pasirašomi slapyvardžiu. Priedamas uždaras vokas, pasirašytas slapyvardžiu, o jo viduje yra autoriaus tikroji pavardė, vardas, adresas, telefonas ir autoriaus užrašas "Leidžiu savo kūrinį išspausdinti Darbininke".

Vertinimo komisija kūrinį egzempliorių dalyviams negrąžina. Siųsti šiuo adresu:

"Darbininko" novelės arba straipsnio konkursas
 341 Highland Blvd.
 Brooklyn, NY 11207

Kai kurios liepos Gedimino prospekte po apgenėjimo taip ir neišleido žalių ūglių.

Viktoro Kapočiaus nuotrauka

Maironio mokykla pradėjo vasaros atostogas

New Yorko Maironio liuanistinė mokykla šiuos mokslo metus baigė gegužės mėn. 20 d. Ta dieną buvo surengta trumpa programa su eilėraščių deklamavimu ir dainomis. Mokykla veikė Kultūros Židinyje.

Šiais metais mokė trys mokytojai: vyresniusius (6-tas skyrius) - dr. Algimantas Pliūra, 1-ą skyrių Viktoras Žikas, kuris taip pat mokė ir visus mokinius dainavimo, ir darželį - Audrė Lukoševičiūtė.

1994/1995 mokslo metais mokykla gavo paramos iš: Švietimo Tarybos \$800, Lietuvių Fondo \$800 per atstovę N. Y. L. Milukiene, o taip pat palikime Estate of Joseph Matiukas, \$2,574.30

per testamentą vykdytoją A. Pumputį. Ši visa parama, už kurią visi dalyviai dėkingi, daug padėjo mokyklai.

Šie mokslo metai buvo mokyklos persiorganizavimo metai ir kaip tokie, buvo daug sunkesni. Ačiū visiems, kurie vienokiu ar kitokiu būdu juos palengvino.

Šia proga noriu padėkoti Švietimo tarybos pirmininkei Reginai Kučienei, Chicagoje, už jos tokią stropią pagalbą, atsakant į visus mokyklos veiklos klausimus, o taip pat greitai persiunčiant mokyklai reikalingą medžiagą. Ačiū Ramutei Česnavičienei, LB Queens apylinkės pirmininkei, už pagalbą įrengiant Židinyje Maironio mokyklos ka-

mbarį. Ačiū Elenai Ruzgienei už visą pagalbą renkant mokyklos istorijos medžiagą. Ačiū Maironio liuanistinės mokyklos Tėvų komiteto pirm. Jūratei Balsytei - Spencer už jos suorganizuotą ryšį tarp tėvų ir mokytojų.

Ateinančius mokslo metus pradėsime rugsėjo mėnesį. Apie tai bus paskelbta "Darbininke".

Visiems Maironio liuanistinės mokyklos mokiniamis ir jų tėveliams linkime gražios vasaros. Lauksime visų rudenį. O taip pat lauksime ir naujų mokinių.

Audrė Lukoševičiūtė
 Mokyklos vedėja

Dėkojame

Marytė Šalinskienė, savininkė Šalins Funeral Home, Woodhaven, NY, yra turbūt pati dosniausia "Darbininko" rėmėja ir aukotoja. Šiemet pakartotinai gegužės 22 d. atsiuntė 200 dol. čekį mūsų spaudos išlaikymui. Marytė Šalinskienei nuoširdžiai dėkojame už nuolatinę ir tokią dosnią pagalbą.

Knygos - geriausias dovanos

Lietuvių - anglų kalbų žodynas. B. Piesarskas, B. Svecevičius. 512 psl., kietais viršeliais. Turi apie 27,000 žodžių. Kaina 15 dol.

Anglų - lietuvių kalbų žodynas. V. Baravykas. 590 psl., kietais viršeliais. Turi apie 30,000 žodžių. Kaina 15 dol.

Lithuanian Cookery. Autorė Izabelė Sinkevičiūtė. 1993 m. išleista 5-ji laida šios populiariausios lietuviškų valgių virimo knygos anglų kalba. Kas norite pagilinti savo virimo žinias, - rasite labai daug populiarių lietuviškų valgių gaminimo receptų. Labai tinkama dovana lietuviškai nekalbantiems. Kaina 15 dol. Persiuntimas - 1.50.

"Lithuania 700 Years", angliškai parašyta knyga yra geriausia dovana Jūsų amerikiečiams draugams. Ji supažindina su Lietuvos senove, jos spalvinga istorija, nepriklausomybės laikotarpiu, okupacijomis ir rezistencija. Tai garsių lietuvių istorikų ir politikų straipsnių rinkinys. Knyga redagavo dr. Albertas Gerutis. Į anglų kalbą vertė Algirdas Budreckis. 456 psl. Kaina 25 dol., įskaitant persiuntimą.

"Moteris su baltu chalatu". Dr. Konstancija Paprockaitė - Šimaitienė. 494 psl. didelio formato knyga kietais viršeliais. Čia telpa 35 medicinos daktarės pasakojimai apie išgyvenimus, dirbant ligoninėse. Kaina 20 dol.

Visos knygos gaunamos rašant:
Darbininkas
 341 Highland Blvd.
 Brooklyn, NY 11207
 Užsakant žodynus, pridėti po 1 dol. persiuntimui; užsakant "Moteris su baltu chalatu" - pridėti 2 dol.

Knygos apie Šv. Raštą

Senasis ir Naujasis Testamentas lietuvių kalba neužilgo bus išleistas vienos Šv. Rašto knygos apimtyje.

Šis leidinys bus pritaikytas ekumeniniam Katalikų ir Evangelikų Bažnyčių naudojimui. Senąjį Testamentą iš originaliųjų semitų kalbų išvertė prel. prof. Antanas Rubšys, o Naujojo Testamento vertėjas iš graikų kalbos buvo mons. Česlovas Kavaliauskas. Šv. Rašto leidėju numatyta "United Bible Society", o spaudos darbai

bus atliekami Stuttgarte, Vokietijoje.

Prof. A. Rubšys per eilę metų yra parašęs keletos tomų veikalus apie Raštą į Senąjį ir Naująjį Testamentą ir apie Švento Rašto kraštus. Leidykla "Krikščionis gyvenime" jau yra išleidusi pirmąsias Senojo Testamento dalis: "Pranašų knyga", "Penkiaknygė", ir "Istorinę Knygą". Su paskutine - "Išminties knyga", bus užbaigtas Senojo Testamento knygų ciklas.

Pažymėtina, kun. prof. Antanas Rubšys, neseniai pakeltas į prelatus, profesoriaudamas Manhattan College, NY, ir atostogų metu dėstydamas Šv. Raštą Lietuvoje, atliko milžinišką darbą, neimdamas jokio atlyginimo.

Informacijų apie prel. A. Rubšio knygas teirautis leidykloje "Krikščionis gyvenime", P. O. Box 608, Putnam CT, 06260, USA.

VI - Ašb.

Dėmesys Baltijos šalims

Apie Lietuvą ir kitas Baltijos šalis didelis rašytojo Francesco Strazzari straipsnis patalpins Italijos žurnale "Il Regio".

Jame autorius išsamiai aprašo šių kraštų ekonominę, politinę, kultūrinę ir religinę padėtį. Jo nuomone, Lietuva jau nebėra tikrai katalikiškas kraštas, nes dauguma gyventojų nebeturį jokio supratimo apie religines pareigas ir vertybes.

Komunistų okupacijos metu katalikų Bažnyčia buvo lyg katakombose, o partijos nuožmi fizinė ir psichologinė priespauda sunaikino dviejų kartų kada nors turėtas moralines vertybes.

Pasikalbėjime su Vilniaus arkivyskupu metropolitu Audriu J. Bačkiumi, straipsnio autorius pastebi daug pesimizmo, bet taip pat ir vilties ženklų. Auga tikybos dėstytojų institucijos, didėja skaičius religines pamokas lankančių mokinių ir pilnėja bažnyčios jaunais žmonėmis.

Vyriausybė Bažnyčiai nepadedą, o trukdo jos pastangas atgauti seniau priklausiusias patalpas, kuriose galėtų sudaryti sąlygas jaunimo dvasiniam auklėjimui.

VI - Ašb.

SKELBIMAI

Siūlo darbą

Moterims siūlomi darbai amerikiečių šeimose. Turi susikalbėti angliškai, mėgti vaikus, žinoti namų ruošos darbus. Patikima agentūra. Telef. (516) 377-1401. (sk.)

Parduoda

KOMPIUTERIAI

Nauji, su metine garantija, tinkami Lietuvoje ir Amerikoje. Taisydas. Aptarnavimas. Apmokymas. 486DX2-66, Monitorius, 4M, 420 HD. Tik \$1,050. Pristatymas į namus ar į ofisą. Galima skirtinga konfigūracija. Gintar Computer Co., Queens, NY. Tel.: (718) 326-2370. (sk.)

Parduodamas namas lietuviškoje sodyboje "Giraitė", Ashford, CT. Skambinti tel. (718) 894-6354. (sk.)

Išnuomoja

Woodhavene išnuomojamas "studio" butas - 350 dol. mėn. Netoli susisiekimo ir krautuvų. Skambinti tel.: (718) 235-3961. (sk.)

Paslaugos

TALPINTUVAI PER TRANSPAK siunčiami kas savaitę. Skubius siuntinius siunčiame AIR CARGO. TRANSPAK, 2638 W. 69th Street, Chicago, IL 60629. Telef. 312 436-7772. CONNECTICUT valstijoje 203 232-6600. (sk.)

Parduodamos knygos

Fighters for Freedom - Lithuanian Partisans Versus the U.S.S.R. - by Juozas Damautas. Tai svarbi anglų kalba knyga, nes autorius (tikra pavardė Juozas Lukša) pats buvo partizanų vadas, dalyvavęs įvairiuose žygiuose; aprašo 1944 - 1947 metų partizanų operacijas. Jis net prasimuša į Vakarus, pasiekia Vokietiją ir Prancūziją, atneša daug žinių. Čia pasirodžia tolimiesiems partizaniniam karui. Vėl lėktuvu grįžta į Lietuvą ir ten išduotas neužilgo žūva. Lietuviškai šios knygos išleistas kelios laidos. Angliškai išleista ši antroji laida. 279 psl., minkštai viršeliais. Gaunama "Darbininko" administracijoje. Kaina 10 dol. su persiuntimu. (sk.)

Povilo Žumbakio, "Darbininko" bendradarbio, radijo programų komentarai, papildyti ir suredaguoti, išleisti knyga "Baltiniai, bananai ir biurokratai". Tai 205 psl. su 207 išnašomis ir 11 psl. indekso knyga, minkštai viršeliais, vidutinio formato. Komentarai, datuoti nuo 1992 m. liepos 2 d. iki 1993 m. lapkričio 28 d., liečia įvairius politinius, teisinius ir ekonominius klausimus, tautiečių interesus užsienyje ir Lietuvoje. Knyga gaunama, atsiuntus "Darbininkui" 15 dol. auką. Visas pelnas skiriamas lietuviškų radijo programų rėmimui ir lietuviškos spaudos darbų išlaikymui.

"Darbininko" administracija prašo skaitytojus nuolat atkreipti dėmesį į lipinuke ant laikraščio pažymėtą jūsų prenumeratos pasibaigimo datą EXP. Mielai skaitytojai nuoširdžiai prašomi laiku pratešti prenumeratą ar sumokėti atsilikusių mokėstį.

"Darbininko" skaitytoju galima tapti kiekvieną dieną! Padovanokite "Darbininko" prenumeratą savo pažįstamiems bei draugams! Naujienos iš jūsų apylinkės lietuvių gyvenimo, Lietuvos, Pabaltijo kraštų ir viso pasaulio! *Prenumerata vieniems metams - tik \$30.*